

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Міжнародна економічна діяльність підприємства з виробництва меблів (на матеріалах ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», Закарпатська обл., Іршавський р-н., с. Довге)

Студенки II курсу, 1м групи,
спеціальності 051 «Економіка»
спеціалізації «Міжнародна
економіка»

Войцеховської Олени
Михайлівни

підпис

Науковий керівник
канд.екон.наук
проф.

Кудирко Людмила
Петрівна

підпис

Гарант освітньої
програми
канд.екон.наук
проф.

Кудирко Людмила
Петрівна

підпис

Київ 2019

Вступ	3
Розділ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»	5
1.1 Аналіз світового ринку меблів	5
1.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»	13
Висновки до розділу 1	23
Розділ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»	25
2.1 Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»	25
2.2 Оцінка ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»	30
Висновки до розділу 2	35
Розділ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»	37
3.1 Напрями підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»	37
3.2 Розрахунок прогностичних показників міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за умов впровадження запропонованих заходів	44
Висновки до розділу 3	49
Висновки та пропозиції	51
Список використаних джерел	54
Додатки	59

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Протягом останніх років чимала кількість українських виробників активно долучаються до міжнародної економічної діяльності, оскільки можливості продажу продукції за кордоном є ширшими порівняно з внутрішнім ринком. При цьому за умови знаходження ринку збуту за кордоном такі підприємства часто починають орієнтуватися виключно на задоволення потреб нових клієнтів, залишаючи поза увагою необхідність подальшого пошуку нових можливостей для диверсифікації ринків збуту.

Виробництво меблів є однією з галузей, яка активно розвивається в Україні протягом останніх років під впливом як внутрішнього попиту, так і широких експортних можливостей українських компаній. З огляду на те, що тенденції розвитку українського ринку меблів у цілому відповідають загальносвітовим трендам, вітчизняні виробники меблів мають значні можливості для набуття успіхів на зовнішніх ринках. Вплив загальносвітових тенденцій на експортні можливості українських компаній є цікавим об'єктом для наукового дослідження. З огляду на це, дослідження практики діяльності українських підприємств з виробництва меблів та виявлення напрямів їх подальшого розвитку набуває актуальності та практичної значущості, що і обумовило вибір теми випускної кваліфікаційної роботи.

Ступінь розробки наукової проблеми. Теоретичні засади і практичні аспекти міжнародної економічної діяльності виробничих підприємств досліджували у своїх працях такі вчені як С. В. Бестужева, О. В. Кендюхов, В. П. Залізнюк, Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук, С. М. Маталка, Т. Є. Моїсеєнко, Г. В. Моргун, А. Ю. Погребняк, Т.Ю. Хоменко. Сучасні тенденції розвитку ринку меблів були об'єктом дослідження таких вчених як Н.М. Попадинець, В.Ф. Стрілець, А. А. Чипак, Н. Є. Кузьо, Н. С. Косар. Проте секторальні особливості міжнародної економічної діяльності підприємства не були достатньо висвітлені у науковій літературі, що обумовило інтерес до обраної теми.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад міжнародної економічної діяльності підприємства та розробка

практичних рекомендацій щодо підвищення її ефективності. Досягненню поставленої мети сприятиме виконання наступних завдань:

- здійснити аналіз світового ринку меблів;
- оцінити фінансово-господарську діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»;
- проаналізувати фактори впливу зовнішнього середовища на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»;
- здійснити оцінку ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»;
- визначити напрями підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»;
- розрахувати прогностичні показники міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за умов впровадження запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процес здійснення міжнародної економічної діяльності підприємства з виробництва меблів. *Предметом дослідження* є теоретико-методичні засади та практичний інструментарій організації міжнародної економічної діяльності підприємства. При написанні роботи використовувалися загальнонаукові *методи*, зокрема аналіз, синтез, дедукція. При написання проектного розділу було використано логічний метод. При розрахунку показників фінансово-господарського стану використовувалися інструменти математичного аналізу. *Інформаційною базою* роботи стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемам розвитку меблевої галузі та здійсненню міжнародних економічних операцій.

Надані у роботі пропозиції можуть бути використані ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» для підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Результати дослідження за темою дослідження викладено у статті: Войцеховська О. Новітній стан та тенденції розвитку світового ринку меблів/ О. Войцеховська// Міжнародна економіка: зб. наук. ст. студ. /відп. ред. Т.М. Мельник. – Київ: Київ нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – Ч1. – с. 18-26.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»

1.1. Аналіз світового ринку меблів

Пожвавлення бізнес-процесів як в межах однієї країни, так і на міжнародному рівні обумовлюють існування стабільного попиту на товари для дому і, зокрема, меблі. Результатом цього є динамічний розвиток меблевої галузі у багатьох країнах світу і, як наслідок, активне їх залучення у міжнародну торгівлю відповідними товарами.

Починаючи з 2011 року у світі існувала тенденція до поступового уповільнення темпів нарощування обсягів глобального експорту меблів, логічним продовженням якого стало скорочення поставок цієї продукції за кордон у 2015-2016 рр. Починаючи з 2017 року обсяги експорту меблів почали збільшуватися, при цьому спостерігається тенденція до прискорення цього процесу.

Загалом, на нинішньому етапі обсяги експорту меблів у світі сягають 189430, 26 млн. дол. США, що на 50051,8 млн. дол. США більше за показник 2010 р. (Додаток А).

Протягом останніх 8 років основним експортером меблів у світі є Китай, частка якого у структурі експорту у 2018 р. склала 33,69% (за рік цією країною було експортовано меблів вартістю 63827,57 млн. дол. США) (Додаток Б). При цьому найбільшою частка цієї країни у світовому експорті була у 2015 р. (36,11%), коли обсяг світового ринку меблів істотно скоротився. Загалом, попри існування незначних коливань, Китай стабільно забезпечує понад 30; експортних поставок меблів у світі, більше ніж у 4 рази випереджаючи Німеччину, яка посідає друге місце.

У 2018 році Німеччиною було експортовано меблів на суму 13385,55 млн. дол. США., що відповідало 7,07% світових поставок. При цьому, порівняно з 2010 р. країна поступилася своїми позиціями на ринку, хоча і збільшила обсяги поставок на 2611,7 млн. дол. США,

Істотно погіршилися за останні роки позиції Італії у експорті меблів, яка у

2018 р. перемістилася на 4-ту позицію, поступившись місцем Польщі. Наразі Польща забезпечує 6,47% експортних поставок, вартість яких складає 13145,84 млн. дол. США, Італія – 6,32% експорту (11944,85 млн. дол. США). У 2018 році змінилися також позиції у переліку експортерів Мексики та США – 4,57% та 4,46% у 2018 р. відповідно (рис. 1.1).

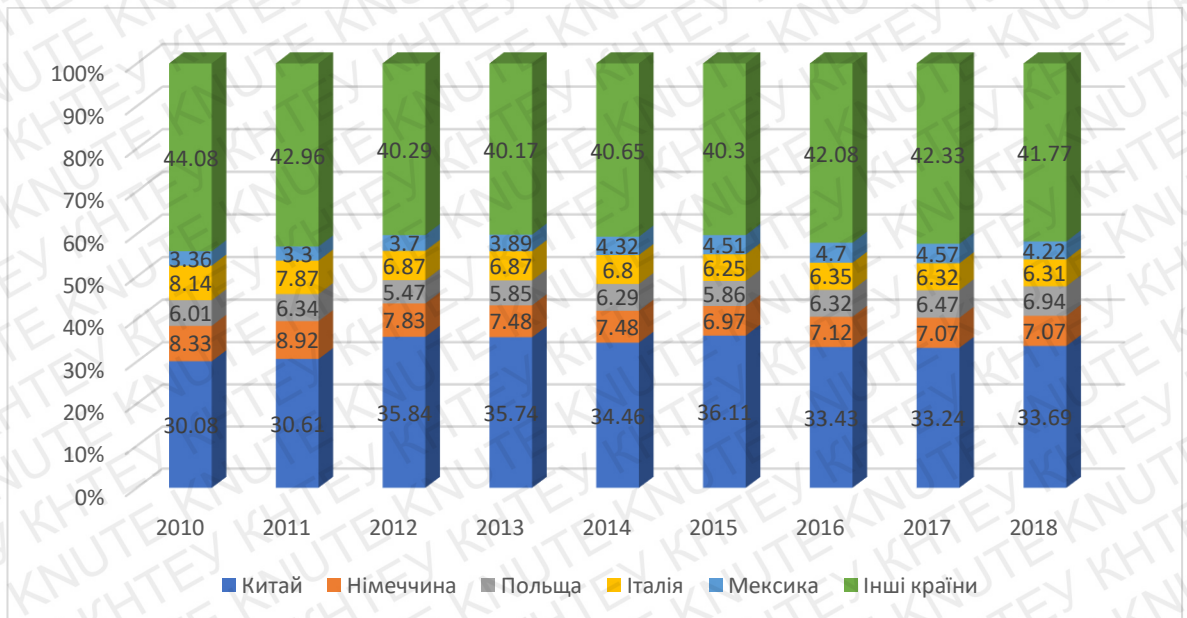

Рис. 1.1. Географічна структура світового експорту меблів у 2010 – 2018 рр., %

Джерело: Статистичний портал UNCTAD [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

До країн, які забезпечують понад 1% світового експорту меблів, також належать: В'єтнам (3,57%), Канада (2,62%), Чехія (2,51%), Нідерланди (1,67%), Велика Британія (1,74%), Франція (1,62%), Румунія (1,38%), Іспанія та Данія (по 1,36%), Швеція (1,17%), Португалія (1,12%) та Литва (1,05%). Обсяги експорту меблів України у 2018 р. склали 582,13 млн. дол. США, що забезпечило 0,29% світових поставок [1].

Загалом, перелік провідних країн-експортерів протягом останніх років істотно не змінився. Окрім цього, можна прогнозувати, що протягом найближчих років ТОП-5 провідних експортерів лишається незмінними, зважаючи на їх значний відрив від решти країн світу.

Розглядаючи перелік основних країн-імпортерів меблів, необхідно відзначити, що лідером тут є США, що у 2018 р. придбало меблів на суму 2611432,49 млн. дол. США (13,25%) (Додаток В). Характерним є те, що обсяги імпорту цієї країни збільшилися порівняно з 2010 р. на 643172,59 тис. грн., у той час як частка у структурі світового імпорту зросла усього на 0,44% (Додаток Д).

Другим за обсягами закупівлі меблів у світі наразі є Китай, обсяги імпорту якого у 2018 р. склали 2135906,1 млн. дол. США. При цьому необхідно відмітити збільшення за останні 8 років частки цього імпортера з 9,08 до 10,83%.

На третьому місці за обсягами імпорту меблів знаходиться Німеччина, на яку припадає 6,56% закупівель. Характерним є те, що частка цієї країни за останні 8 років зменшилася (у 2010 р. вона складала 6,94%), хоча вартість імпорту зросла на 226015,96 млн. дол. США (рис. 1.2).

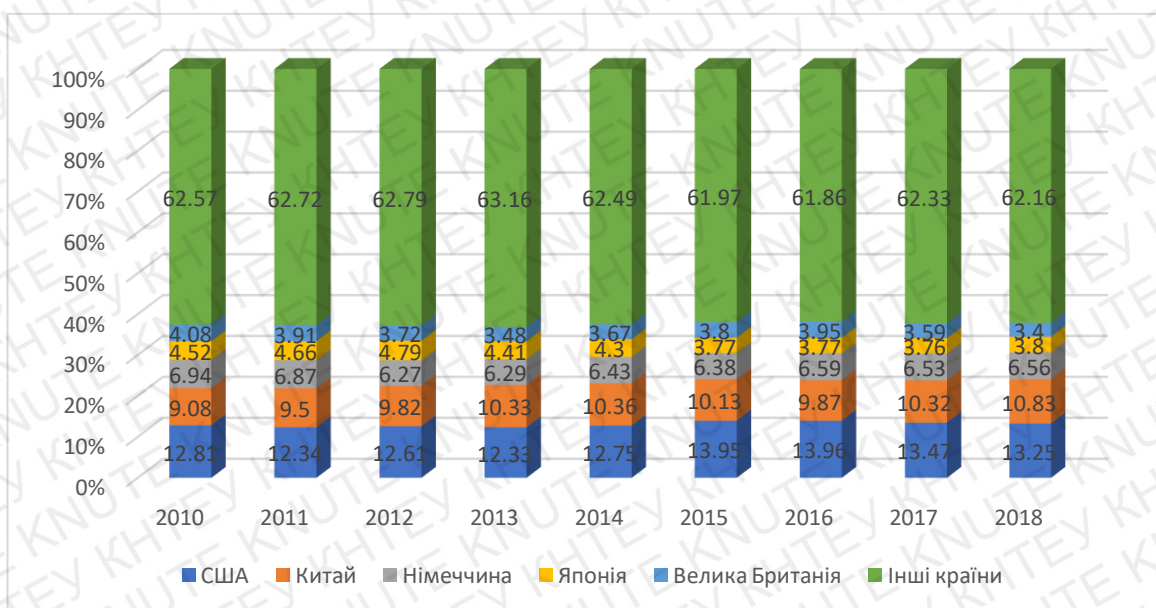

Рис. 1.2. Географічна структура світового імпорту меблів у 2010 – 2018 рр., %

Джерело: Статистичний портал UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

Досить значними імпортерами меблів у світі наразі є Японія (3,80%), Велика Британія (3,40%), Франція (3,34%), Нідерланди (3,28%) та Китай (3,18%) - їх частка у 2018 р. складала понад 3%). При цьому за виключенням останнього питома вага усіх розглянутих країн у структурі імпорту зменшилася, у той час як

частка Китаю зросла з 2,87%.

Понад 2% імпорту забезпечували у 2018 р. такі країни як Корея (2,71%), Індія (2,59%), Італія (2,53%), Мексика (2,35%), Канада (2,33%) та Бельгія (2,28%). До країн, на які припадає понад 1% імпорту меблів, у свою чергу, належать: Іспанія, Сінгапур, Китай, Тайвань, Швейцарія та Ліхтенштейн, Польща, ОАЕ, Тайланд, В'єтнам, Російська Федерація, Австралія, Туреччина та Малайзія [1].

Загалом, наразі Азіатсько-Тихоокеанський регіон є домінуючим регіоном на світовому меблевому ринку з найбільшою часткою ринку за обсягом виручки у 2018 році. Ключовими факторами прискорення зростання меблевого ринку в регіоні є збільшення попиту на меблеву продукцію для побутових потреб в поєднанні зі зростаючими інвестиціями в сектор нерухомості. Очікується, що збільшення наявного доходу і високий попит на меблі і аксесуари для вітальні і кухні підвищать попит на меблеву продукцію в житловому сегменті протягом наступних 5-ти років.

У Європі значний розвиток показників споживання меблів пов'язаний зі зростанням туристичної індустрії та високим попитом на предмети розкоші і меблі преміум-класу. Згідно з прогнозами, збільшення інвестицій ключових компаній в соціально орієнтовані проекти та покращення умов трудової діяльності до споживачів сприятимуть подальшому збільшенню попиту на меблі в цьому регіоні.

Зростанню розвитку ринку меблів у Північній Америці сприяє стратегічне партнерство меблевих компаній з дизайнерами інтер'єру і зростаюче поширення онлайн-каналів збуту. Крім того, зростання популярності багатofункціональних і екологічно чистих меблевих виробів, за прогнозами, підвищить попит на меблі для житлових приміщень у цьому регіоні протягом наступних 5-ти років.

У Латинській Америці причини для розвитку ринку меблів є подібними до європейських. Бразилія і Мексика є основними країнами, що сприяють зростанню попиту в регіоні. Очікується, що високий рівень споживання меблів в туризмі та готельному бізнесі сприятиме також зростанню ринку в найближчому

майбутньому.

Зростання ринку меблів на Близькому Сході і в Африці обумовлене головним чином збільшенням чисельності середнього класу. Прогнозується, що зростаючі переваги споживачів щодо імпоротної меблевої продукції та високий рівень споживання меблів в комерційних офісах будуть стимулювати зростання меблевого ринку у регіоні і надалі [2].

За типом матеріалу ринок сегментується на ринок меблів з дерева, пластику, металу та інших матеріалів (скла, шкіри і гуми). Деревина широко використовується у виробництві унікальних і преміальних меблевих виробів, що сприяє високим темпам зростання сегмента. Скляний матеріал також набуває популярності в дизайні меблів, оскільки він додає вишуканості та елегантності готовим виробам.

Ринок меблів також можна сегментувати на ринок житлових та комерційних меблів. Житловий сегмент за результатами 2018 р. був більш прибутковим, що пов'язано, у першу чергу, з тим, що переважна частина підприємств наразі орієнтується на ціну при виборі необхідної їм продукції. Окрім цього, за прогнозами, збільшення попиту на повністю мебльовані квартири, збільшення інвестицій в сектор будівництва та нерухомості, а також зростання доходів на душу населення збільшать попит на меблі саме в житловому сегменті [3].

Розглядаючи типи суб'єктів, які є учасниками світового ринку меблів, можна виділити 4 основні групи, зокрема:

- глобальні корпорації, які виробляють меблі різних типів, часто – під різними торговими марками, орієнтуючись на масового споживача. Такі компанії працюють переважно у середньому ціновому сегменті (хоча є також приклади успішних міжнародних корпорацій, які пропонують меблі за цінами, які є нижчими за середні) та пропонують клієнтам товари високої якості. Виробничі потужності міжнародних компаній розміщені у різних регіонах, що дозволяє їм контролювати глобальний ринок, зменшуючи витрати на доставку товарів. Саме міжнародні корпорації

забезпечують переважну частину експорту меблів у світі та є трендсетерами у галузі.

- великі національні компанії, які задовольняють попит на внутрішньому ринку, та мають досить значні обсяги експорту, проте переважно до сусідніх країн. Такі підприємства здійснюють виробництво локально і часто враховують у процесі виробництва особливості попиту на материнському ринку, за рахунок чого отримують переваги у конкуренції з транснаціональними корпораціями. Такі підприємства зазвичай також працюють у низькому та середньому ціновому сегменті, забезпечуючи оптимальне для споживача співвідношення ціни та якості.
- невеликі приватні підприємства, які здійснюють виробництво та продаж елітних дизайнерських меблів високої якості. Такі компанії зазвичай є досить активними учасниками міжнародної торгівлі, хоча високі доходи від експорту у цьому випадку досягаються не за рахунок обсягів проданих меблів, а за рахунок їх значної вартості;
- національні компанії, які виробляють недорогу продукцію невисокої якості та реалізують її на внутрішньому та зовнішньому ринках. Такі підприємства нарощують обсяги експорту за рахунок значних фізичних обсягів поставок. Дизайн меблів таких виробників часто є подібним до продукції великих національних та міжнародних компаній, проте матеріали, з яких виготовлена продукція, та якість виконання є значно нижчими за оригінал. Зокрема, у Китаї, який є лідером у світі за обсягом експорту меблів, функціонує значна кількість таких підприємств.

Загалом, світовий ринок меблів можна вважати досить конкурентним, оскільки ключовими гравцями на ньому є понад 20 глобальних корпорацій, а на регіональних ринках можна також виділити локальні компанії, позиції яких є доволі сильними. Великі компанії, що працюють на світовому меблевому ринку, нині мають на меті саме збільшення частки глобального ринку, для досягнення чого їх зусилля спрямовуються на розробку інноваційних продуктів, які дозволять їм залучити нових клієнтів.

До підприємств-лідерів на світовому ринку меблів на нинішньому етапі належать: "Inter IKEA Group", "Raymours Furniture Company", Inc., "Durham Furniture", Inc., "L. & J. G. Stickley", Inc., "Ashley Furniture Industries", Inc., "Steelcase" Inc., "Okamura Corporation", "Herman Miller", Inc., "Century Furniture" LLC, "Heritage Home Group" LLC, "Masco Corporation". Як видно, ключові гравці на світовому ринку меблів – транснаціональні корпорації з американським капіталом, виробничі потужності яких розміщені у багатьох країнах світу, у тому числі у Китаї. Таким чином, США, контролюючи світову меблеву галузь, не є основним експортером меблевої продукції [4].

Протягом останніх років на ринку меблів спостерігалось щорічне зниження середніх цін: їх зростання відбувалося лише 1998 – 2000 рр. (хоча темпи зростання і у цей період мали тенденцію до зниження), тоді як починаючи з 2001 р. мало місце їх щорічне зменшення. При цьому до 2004 р. ціни порівняно з 1997 р. зменшилися на 10%, до 2010 р. їх зниження досягло 20%, а у 2018 р. середні ціни на меблі у світі були на 31,84% меншими за ціни 1997 р (Додаток Е) [5].

Тенденції розвитку світового ринку меблів формуються під впливом соціальних явищ та трендів, притаманних сьогоденню. У першу чергу мова йде про свідоме споживання, що обумовлює зростання попиту на меблі, виготовлені з екологічних матеріалів та вторсировини. Окрім цього, наразі мода диктує загальне зменшення кількості речей у користуванні, що робить найбільш популярними багатофункціональні меблі, які дозволяють "розгрузити" інтер'єр.

Зважаючи на те, що наразі у світі постійно збільшується кількістю самозайнятих осіб та найманих працівників, які працюють віддалено, протягом останніх років можна спостерігати зростання попиту на домашні кабінети, письмові столи та полиці для документів. Аналітики нині прогнозують зростання обсягів збуту меблів для домашнього офісу на 5-7%.

У зв'язку з посиленням тенденцій пізнього створення сімей та зменшення кількості дітей у родині протягом останніх років зменшується попит на дитячі меблі, натомість відбувається зростання обсягів продажів багатофункціональних

товарів [6].

У той же час ще одним важливим трендом, що обумовлює зростання світового ринку меблів, є збільшення попиту на меблі класу люкс і преміум. Крім того, збільшення державних інвестицій в розвиток інфраструктури в поєднанні зі зростаючою урбанізацією

і на далі сприятиме зростанню світового ринку меблів. Тенденції розвитку світового ринку меблів представлено на рис. 1.3

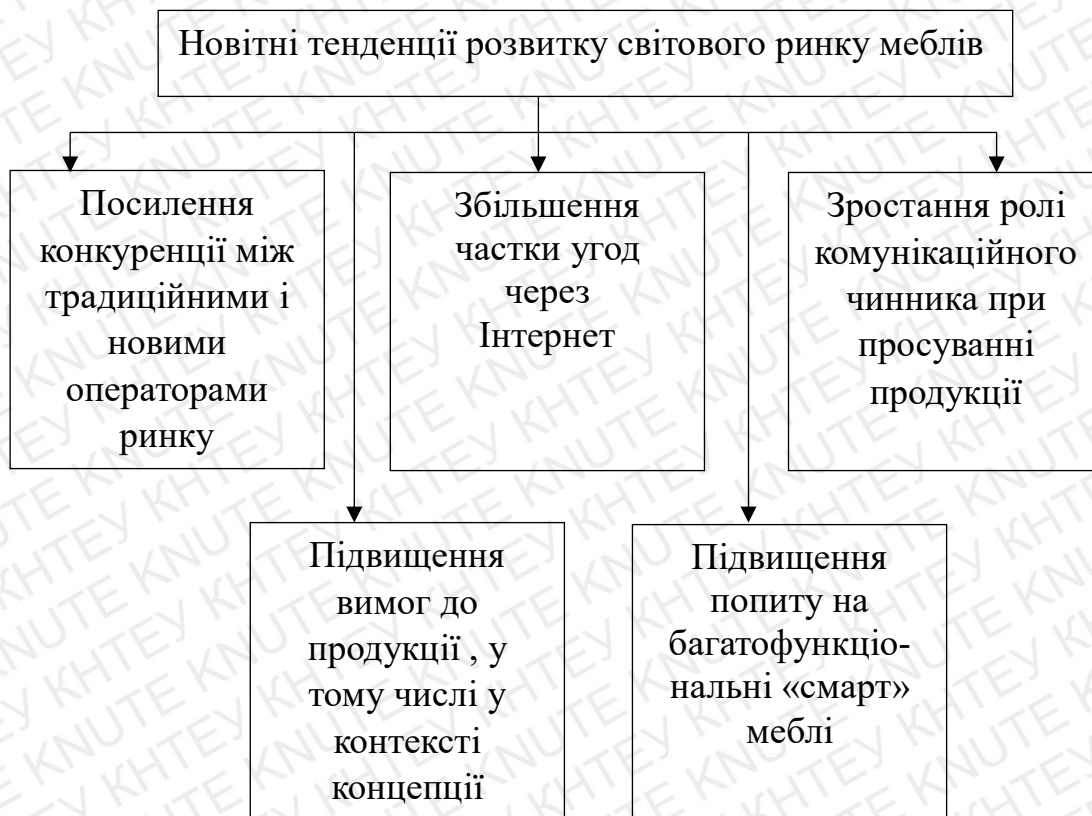

Рис. 1.3. Новітні тенденції розвитку світового ринку меблів

Джерело: складено автором на основі[6]

Загалом, можна очікувати, що протягом наступних років світовий ринок меблів може зазнати суттєвої трансформації, хоча тенденція до його зростання збережеться. При цьому матиме місце як збільшення обсягів виробництва та локального збуту елітних меблів, так і зростання експорту товарів великими національними та міжнародними компаніями. Надалі кількість ніш на ринку буде зростати, що призведе до зміни формату конкуренції та зменшення рівня однорідності галузі.

Зважаючи не те, що попит на меблі в значній мірі визначається модними тенденціями, можна прогнозувати, що потреба у зміні меблів зберігатиметься і надалі, особливо у країнах з високим рівнем доходу населення, а також у великих бізнес-центрах.

Важливу роль у розвитку міжнародного ринку меблів протягом наступних років буде відігравати розвиток електронної комерції. Уже сьогодні Інтернет-ретеєлер Amazon.com активно розширює асортимент за рахунок меблів, причому їх частка у структурі продажу активно зростає [7]. Зважаючи на те, що Amazon.com активно здійснює поставки у тому числі на зовнішні ринки, цей канал може протягом наступних років стати одним з важливих інструментів стимулювання виходу приватних виробників меблів на глобальні ринки.

Нині продаж через інтернет використовується переважно національними компаніями, які здійснюють поставки у межах країни. Водночас успішний досвід Amazon.com, за прогнозами, може бути використаний міжнародними компаніями для розширення міжнародної присутності та посилення позицій на ринку.

1.2. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

ТОВ «Ено Меблі Лтд» - підприємство, яке спеціалізується на деревообробці та виробництві меблів, з головним офісом в місті Мукачєво Закарпатської області. На підприємстві працює 871 особа, що робить його одним з ключових роботодавців у регіоні. Обсяги діяльності підприємства мають тенденцію до постійного зростання, при чому характерним є не лише збільшення доходу підприємства, але й ріст прибутків [8].

Так, відповідно до даних звітності ТОВ «Ено Меблі Лтд», чистий дохід підприємства за останні 5 років збільшився з 23579,43 тис. грн. до 117991,61 тис. грн., тобто більше ніж у 5 разів (Додаток Є). Характерним є те, що збільшення обсягів діяльності спостерігалось протягом усього періоду, за який проводиться дослідження, хоча найбільшим було зростання у 2016 р. (на 31833,36 тис. грн.), а найменшим – у 2017 р. (на 10289,52 тис. грн.). Загалом, за останні 5 років ТОВ «Ено Меблі Лтд» збільшило обсяги чистого доходу на 94412,18 тис. грн.

Поряд з доходами ТОВ «Ено Меблі Лтд» тенденцію до зростання мали також його витрати. При цьому у 2015 та 2018 рр. темпи зростання собівартості були нижчими від темпів зростання чистого доходу, тоді як у 2016-2017 рр. – навпаки, істотно їх перевищували. Загалом, у 2018 р. собівартість продукції, яка була реалізована ТОВ «Ено Меблі Лтд» склала 87771,14 тис. грн., що на 67575,11 тис. грн. більше аніж аналогічний показник у 2014 р. Необхідно зауважити, що неспівпадіння тенденцій у рості доходів та собівартості може пояснюватися відмінностями у структурі продажів протягом останніх років.

З огляду на окреслену динаміку чистого доходу та собівартості ТОВ «Ено Меблі Лтд», за виключенням 2017 р. на підприємстві спостерігалось зростання валового прибутку. Так, у 2017 р. його обсяги склали 3383,41 тис. грн., а у 2018 р. – 30220,48 тис. грн., тобто приріст фінансового результату склав 26837,1 тис. грн. (або 893%) (Додаток Ж).

Тенденцію до зростання за виключенням 2018 р. мали також інші операційні доходи. У 2014 р. їх обсяг дорівнював 10198,71 тис. грн., до 2017 р. він збільшився до 69740,93 тис. грн., а у 2018 р. зменшився до 58390,1 тис. грн., що все-одно у 5,72 рази більше за показник 2014 р. Зростанню доходів ТОВ «Ено Меблі Лтд» у значній мірі сприяло збільшення операційних витрат, усі елементи яких за окремими виключеннями демонстрували тенденцію до постійного збільшення.

Зокрема, адміністративні витрати збільшилися за останні 5 років з 680,92 тис. грн. до 4542,48 тис. грн., хоча у 2017 р. відбувалося їх скорочення на 21%. Витрати на збут, водночас, збільшувалися щороку, досягнувши у 2019 р. 18213,65 тис. грн. (що на 16077,72 тис. грн. більше аніж на початку періоду, який досліджується).

Інші операційні витрати також істотно збільшилися за період 2014-2018 рр., проте у 2014 відбулося їх зменшення на 4%. У цілому, приріст інших операційних витрат за 5 років склав 49170,8 тис. грн., а їх обсяги у 2018 р. дорівнював 58139,21 тис. грн.

З огляду на таку динаміку операційних доходів та витрат, фінансовий результат від операційної діяльності збільшився за 5 років з 1798,65 тис. грн. до 7715,01 тис. грн., хоча у 2016 р. ТОВ «Ено Меблі Лтд» мало операційний збиток в обсязі 92,31 тис. грн. Саме він, на наш погляд, став причиною для пошуку підприємством можливості зменшення адміністративних та інших операційних витрат у 2017-2018 рр.

У 2016-2017 рр. підприємство мало доходи від участі у капіталі, пов'язані з реалізацією проекту щодо створення власного лісозаготівельного осередку. Натомість витрати від участі в капіталі в обсязі 222,48 тис. грн. ТОВ «Ено Меблі Лтд» мало лише у 2018 р. Розглядаючи фінансові доходи та витрати, зауважимо, що останні здійснювалися підприємством постійно, при чому відбулося істотне їх зростання за останні 5 років (з 776,83 тис. грн. до 4270,16 тис. грн.), у той час як фінансові доходи в обсязі 23,3 тис. грн. підприємство отримало лише у 2016.

Інші доходи ТОВ «Ено Меблі Лтд», обсяг яких у 2014 р. складав 1,34 тис. грн., у 2018 р. досягли 1738,04 тис. грн., хоча їх динаміка була непостійною (істотне зменшення їх обсягу спостерігалось у 2015 та 2017 рр.). Інші витрати підприємства зростали більш системно, у результаті чого за 5 років збільшилися з 109,09 тис. грн. до 2644,24 тис. грн., хоча у 2017 р. також спостерігалось їх істотне скорочення.

Загалом, за рахунок істотного переважання фінансових та інших доходів над витратами, фінансовий результат підприємства до оподаткування був позитивним і за 5 років відбулося його збільшення з 912,08 тис. грн. до 2316,17 тис. грн. Зниження показника відбувалося лише у 2018 році, що відбулося за рахунок відсутності доходів від участі в капіталі і появи відповідних видатків.

У цілому, після сплати податків підприємство було прибутковим протягом усіх 5-ти років, які було досліджено. У 2018 р. чистий прибуток ТОВ «Ено Меблі Лтд» склав 1865,36 тис. грн., що на 1048,37 тис. грн. (або у 2,28 р.) більше ніж у 2014 р. Така динаміка свідчить про те, що підприємство активно розвивається і має перспективи для посилення позицій на ринку у майбутньому.

Зростання обсягів діяльності ТОВ «Ено Меблі Лтд» обумовило зростання потреб у матеріальних ресурсах, результатом чого стало збільшення вартості майна підприємства. Так, обсяги активів збільшилися за 5 років з 24788,44 тис. грн. до 109067,83 тис. грн. (у 4,4 рази), і таке зростання відбувалося на постійній основі.

Необоротні активи ТОВ «Ено Меблі Лтд» за 5 років збільшилися у 3,54 рази (з 7912,21 тис. грн. до 28013,87 тис. грн.) (Додаток З), що у першу чергу було зумовлено збільшенням вартості основних засобів з 4571,94 тис. грн. до 17859,48 тис. грн. (у 3,9 рази) (Додаток И). Істотно підвищилася за 5 років також вартість довгострокових фінансових інвестицій (у 2018 р. вона склала 5599,16 тис. грн., що на 4384,6 тис. грн. більше ніж показник 2014 р.). Попри незначні обсяги у 2014 р. (1,14 тис. грн.) істотними у 2018 р. були нематеріальні активи ТОВ «Ено Меблі Лтд», вартість яких збільшилася до 190,13 тис. грн.

За рахунок значного приросту у 2016 р. можна констатувати збільшення за останні 5 років інших капітальних інвестицій (у 2018 р. їх вартість склала 492,64 тис. грн., хоча протягом двох останніх років спостерігалось її падіння).

Також у структурі необоротних активів ТОВ «Ено Меблі Лтд» представлена довгострокова дебіторська заборгованість, вартість якої сягнула у 2018 р. 2602,71 тис. грн., хоча динаміка її зміни була непостійною (зростання мало місце у 2015 та 2018 р., у той час як у 2016-2017 рр. спостерігалось її скорочення).

У цілому, на нинішньому етапі необоротні активи складають 25,68% усього майна підприємства, при цьому 16,37% припадає на основні засоби (Додаток І). Характерно, що у 2018 р. спостерігалася найменша питома вага необоротних активів за увесь період, який досліджується: у 2014 р. на них припадало 31,92%, до 2017 р. їх частка піднялася до 36,64%, тоді як у 2018 р. відбулося істотне її зменшення.

Окрім основних засобів вагомим елементом необоротних активів є довгострокові фінансові інвестиції (на 31.12.2018 р. їх частка склала 5,13%, хоча

у 2016-2017 рр. вона була істотно вищою і дорівнювала 11,33% та 9,72% відповідно).

Оборотні активи, які нині формують 74,32% майнових ресурсів ТОВ «Ено Меблі Лтд», на 31.12.2018 р. мали вартість 81053,96 тис. грн., що у 4,8 рази більше аніж їх обсяг на кінець 2014 року.

Зростання вартості оборотних активів було у першу чергу зумовлене збільшення дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами з 0,91 тис. грн. до 11100,94 тис. грн.: саме збільшення цієї статті балансу обумовило істотний ріст його вартості та зміни у структурі. Досить значним, хоча і не таким разючим (у 21,75 рази), було зростання дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом: на 31.12.2018 р. її вартість склала 4778,28 тис. грн. У більше ніж 20 разів збільшилися за останні 5 років обсяги грошей та еквівалентів (у вартісному вимірі їх приріст склав 293,5 тис. грн.), вартість яких на 31.12.2018 р. дорівнювала 308,8 тис. грн.

Менш динамічним було зростання за останні 5 років вартості таких статей балансу як запаси та дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи послуги.

Зокрема, вартість запасів за продукцію, товари, роботи послуги за 5 років збільшилася з 3510,32 тис. грн. до 11336,63 тис. грн., хоча незначне їх скорочення (на менш ніж 1%) відбулося на підприємстві у 2017 р.

Дебіторська заборгованість за продукцію також істотно збільшилася на підприємстві порівняно з кінцем 2014 р.: приріст вартості склав 38141,32 тис. грн., в результаті чого на 31.12.2018 р. її обсяг склав 46713,26 тис. грн.

Необхідно відзначити, що поряд зі зростанням більшості показників, за останні 5 років відбулося зменшення вартості таких елементів активу як витрати майбутніх періодів (з 1621,32 тис. грн. до 48,02 тис. грн.), а також інших оборотних активів (з 187,37 тис. грн. до 44,28 тис. грн.).

Загалом, наразі основною складовою активу балансу ТОВ «Ено Меблі Лтд» є дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи послуги (на яку припадає 44,66% майна). Досить значною (10,39%) є також питома вага запасів

та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами (10,18%). Можна відзначити, що суттєвих змін у структурі активу балансу за останні 5 років не відбулося, а ті, що мали місце, були обумовлені зростання дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами.

Поряд зі зростанням вартості майна ТОВ «Ено Меблі Лтд» відбулося також збільшення джерел фінансування підприємства. Зокрема, власний капітал збільшився у 2 рази (з 8688,76 тис. грн. до 17670,63 тис. грн.), що відбулося за рахунок збільшення зареєстрованого капіталу (з 8911,31 тис. грн. до 12408,58 тис. грн.), а також нерозподіленого прибутку (з 221,84 тис. грн. до 5262,04 тис. грн.) (Додаток І).

Наразі на власний капітал припадає 16,2% капіталу підприємства, 11,38% яких формується за рахунок зареєстрованого капіталу. При цьому, попри істотне зростання вартості власних ресурсів, їх частка у структурі капіталу за останні 5 років зменшилася на 18,85%.

За останні 5 років відбулося збільшення обсягів довгострокових зобов'язань і забезпечень з 5135,33 тис. грн. до 39808,63 тис. грн. (у 7,75 рази), що було обумовлено збільшенням у 13,05 разів обсягів довгострокових кредитів банків (на 31.12.2018 р. їх обсяг склав 21225,9 тис. грн.) та у 16,03 рази інших довгострокових зобов'язань (на 31.12.2018 р. – 15091,25 тис. грн.) (Додаток Й).

Наразі на довгострокові зобов'язання і забезпечення припадає 36,5% капіталу, при цьому значення цієї складової джерел фінансування складала на 31.12.2014 р. 20,72%, а на 31.12.2017 р. – 62,5%. Особливо значним було збільшення частки довгострокових кредитів банків з 6,56% до 19,46% у 2018 р. (Додаток К).

Поточні зобов'язання і забезпечення за останні 5 років збільшилися з 10964,34 тис. грн. до 51588,57 тис. грн. (у 4,7 рази), при чому найбільш значущим для підприємства було збільшення вартості короткострокових кредитів банків (з 362,3 тис. грн. до 14618,12 тис. грн., хоча у 2016-2017 рр. відбувалося зменшення їх обсягів).

За останні 5 років відбулося також збільшення вартості поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги до 28861,48 тис. грн., хоча динаміка зміни обсягів цього джерела фінансування також була непостійною: зростання відбувалося у 2016 та 2018 рр., а зменшення – у 205 та 2017 рр.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, зі страхування, з оплати праці та за одержаними авансами також істотно збільшилися за період 2014 – 2018 рр., при цьому найбільшим було зростання зобов'язань за виданими авансами – у 53,74 рази. Окрім цього, у 5,02 рази збільшилися інші поточні зобов'язання підприємства, на 31.12.2018 обсяг яких склав 1939,17 тис. грн.

Нині на поточні зобов'язання припадає 47,3% капіталу, таким чином саме ця складова капіталу є найважливішим джерелом фінансування для підприємства. При цьому порівняно з 2014 р. частка поточних зобов'язань і забезпечень збільшилася усього на 3,07%, тоді як порівняно з попереднім роком зросла на 30,92%.

На наш погляд, залежність ТОВ «Ено Меблі Лтд» від зовнішніх джерел фінансування можна назвати однією з основних проблем підприємства. Втім для виявлення рівня ризиків підприємства з огляду на значний обсяг фінансових зобов'язань нами було розраховано також показники його платоспроможності.

Коефіцієнт автономії підприємства протягом досліджуваного періоду жодного разу не досягав рівня 0,5, а найбільше його значення було зафіксовано на 31.12.2014 р., коли цей показник дорівнював 0,35. Станом на 31.12.2018 р. коефіцієнт автономії склав 0,16, що означає на підприємство нині на 84% залежить від зовнішніх джерел фінансування (таблиця 1.1).

Коефіцієнт фінансування показує співвідношення власних та зовнішніх джерел фінансування. Протягом досліджуваного періоду відбулося зменшення цього показника з 0,54 до 0,19. При цьому жодного разу за 5 років зазначений показник не був вищим за одиницю, що ще раз підтверджує високу залежність підприємства від позикового капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами протягом останніх років був вищим за 0,1, що свідчить про достатність власних ресурсів для фінансування операційної діяльності ТОВ «Ено Меблі Лтд».

Таблиця 1.1

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.**

Показник	На 31.12.					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Коефіцієнт автономії	0,35	0,24	0,17	0,21	0,16	-0,11	-0,07	0,04	-0,05	-0,19
Коефіцієнт фінансування	0,54	0,31	0,21	0,27	0,19	-0,23	-0,10	0,06	-0,07	-0,35
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами	0,35	0,54	0,39	0,74	0,36	0,19	-0,16	0,35	-0,38	0,01
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,68	1,56	1,47	2,22	1,67	0,88	-0,09	0,75	-0,56	0,99
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,10	0,02	0,02	0,01	0,10	-0,08	0,00	-0,01	0,00
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,22	1,63	1,19	2,99	1,35	0,41	-0,43	1,80	-1,64	0,13
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,54	2,20	1,63	3,87	1,57	0,66	-0,56	2,23	-2,30	0,03

Джерело: розраховано автором на даних фінансової звітності підприємства

Станом на 31.12.2018 р. цей показник склав 0,36, що більше за його значення на 31.12.2014 р. (хоча на кінець 2015 р. цей показник дорівнював 0,54, а на кінець 2017 р. – 0,74).

Коефіцієнт маневреності власного капіталу також збільшився за останні 5 років з 0,68 до 1,67, що є позитивною тенденцією. При цьому необхідно відзначити, що у 2017 році відбулося скорочення показника на 0,56, що вказує на те, що стабілізація ситуації вимагає подальшої концентрації зусиль ТОВ «Ено Меблі Лтд».

Використовуючи дані балансу, було розраховано також показники ліквідності ТОВ «Ено Меблі Лтд». Так, коефіцієнт загальної ліквідності протягом досліджуваного періоду був стабільно вищим за 1, що вказує на те, що підприємство має можливість покрити поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Порівняно з 2014 р. рівень загальної ліквідності ТОВ «Ено Меблі Лтд» збільшився на 0,03, хоча найбільше значення відповідного коефіцієнта - 3,87 – було зафіксовано у 2017 р.

Коефіцієнт поточної ліквідності ТОВ «Ено Меблі Лтд» збільшився за останні 5 років з 1,22 до 1,35, хоча як і з попереднім показником найбільшого

значення він набув на 31.12.2016 р., коли він дорівнював 2,99. Окрім цього, необхідно відзначити, що протягом останніх 5-ти років коефіцієнт перевищував рекомендоване значення, що складає 0,8.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, рекомендоване значення якого складає 0,2, жодного разу не наближався до цього рівня, а найвище значення - 0,1, було зафіксоване на 31.12.2014 р. Наразі одним із завдань ТОВ «Ено Меблі Лтд» є підвищення рівня абсолютної ліквідності, оскільки зазначена проблема є найбільш гострою для підприємства.

Нами було також розраховано показники ділової активності ТОВ «Ено Меблі Лтд» (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

**Динаміка показників ділової активності та рентабельності
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.**

Показник	Рік				Абсолютна зміна			
	2015	2016	2017	2018	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2015
Коефіцієнт оборотності активів	1,26	1,44	1,21	1,28	0,18	-0,23	0,07	0,02
Коефіцієнт оборотності необоротних активів	3,98	4,33	3,39	4,26	0,35	-0,94	0,86	0,27
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,84	2,16	1,88	1,84	0,32	-0,28	-0,04	-0,01
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,05	3,32	2,63	2,29	0,27	-0,69	-0,34	-0,77
Коефіцієнт оборотності запасів	6,25	7,07	6,94	7,95	0,82	-0,13	1,01	1,70
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,46	7,26	6,24	7,05	2,80	-1,03	0,81	2,59
Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань	3,47	3,93	4,47	3,70	0,46	0,54	-0,78	0,22
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,025	0,018	0,022	0,016	-0,01	0,00	-0,01	-0,01
Коефіцієнт рентабельності активів	0,032	0,026	0,027	0,020	-0,01	0,00	-0,01	-0,01
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,112	0,130	0,138	0,111	0,02	0,01	-0,03	0,00

Джерело: розраховано автором на даних фінансової звітності підприємства

Так, коефіцієнт оборотності активів підприємства збільшився з 1,26 до 1,28, хоча найбільше значення показника спостерігалось у 2015 р. Загалом, така динаміка свідчить, що протягом останніх років доходи підприємства зростали швидше за вартість його активів, що вказує на раціональну політику управління майновими ресурсами.

Тенденцію до зростання мали показники оборотності як оборотних, так і необоротних активів, при цьому за обома категоріями найбільше значення було зафіксоване у 2016 р. (2,16 та 4,33 відповідно). Станом на 31.12. 2018 р.

коефіцієнт оборотності необоротних активів дорівнював 4,26, а оборотних активів – 1,84.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості підприємства зменшився за останні роки з 3,05 до 2,29, таким чином можна говорити, що обсяги дебіторської заборгованості випереджають темпи зростання доходів. Це свідчить про необхідність перегляду політики надання відстрочки платежу контрагентам.

Коефіцієнт оборотності запасів, навпаки, істотно збільшився та склав на 31.12.2018 р. 7,95, що вказує на те, що політика управління запасами є ефективною. Коефіцієнт оборотності власного капіталу також зріс з 4,46 до 7,05, що свідчить, що темпи зростання обсягів власних фінансових ресурсів є нижчими за темпи зростання доходів, що на тлі зростання рівня залежності від зовнішніх джерел фінансування також вказує на доцільність перегляду політики фінансування.

Зростання коефіцієнта оборотності поточних зобов'язань (3,7 на 31.12.2018 р.) свідчить про те, що збільшення обсягів зовнішніх запозичень ще не набуло загрозливих темпів, що вказує на можливість вирішення проблем ТОВ «Ено Меблі Лтд» протягом наступних років за умови зміни політики фінансування.

Нами було також розраховано показники рентабельності ТОВ «Ено Меблі Лтд». Так, коефіцієнт рентабельності діяльності підприємства за останні роки зменшився з 0,025 до 0,016, хоча прибутки підприємства зростали протягом останніх років. Це вказує на те, що темпи зростання чистого фінансового результату є нижчими порівняно з темпами зміни чистого доходу, що свідчить про необхідність подальшої роботи у сфері оптимізації витрат.

Коефіцієнт рентабельності активів також істотно зменшився за останні роки з 0,032 до 0,02), що пов'язано з досить високими темпами зростання вартості активів порівняно з показниками динаміки чистого прибутку. Водночас коефіцієнт рентабельності власного капіталу у 2015 та у 2018 р. склав 0,11, хоча у 2016-2017 рр. відбулося збільшення цього показника до 0,13.

Загалом, зниження рівня прибутковості, яке спостерігалось протягом останніх років, можна вважати другою проблемою досліджуваного підприємства. При цьому, попри існування зазначених слабких місць, ТОВ «Ено Меблі Лтд» є успішним підприємством, яке активно розвивається, нарощує обсяги господарської діяльності та має перспективи подальшого посилення позицій на ринку.

Висновки до розділу 1

Світовий ринок меблів протягом останніх років активно розвивається, про що свідчить зростання обсягів експорту та імпорту, яке має місце навіть попри тенденцію до зниження середніх цін. При цьому основні учасники ринку залишаються незмінними протягом останніх років, зокрема ключовими експортерами уже понад 10 років є Китай, Німеччина, Польща, Італія, Мексика та США, а імпортерами – Китай, Німеччина, Польща, Італія та Мексика.

Світовий ринок меблів є достатньо конкурентним, оскільки поряд з понад 20 міжнародними компаніями, які забезпечують поставки глобально, активними учасниками ринку є також великі національні компанії-експортери, а також приватні підприємства, які спеціалізуються на виробництві та експорті нішевої продукції.

ТОВ «Ено Меблі Лтд» належить до великих національних підприємств, діяльність якого спрямована на виробництво продукції для забезпечення потреб внутрішнього ринку, а також на експорт. Протягом останніх років обсяги діяльності підприємства істотно збільшилися, обсяг чистого доходу у 2018 р. склав 117991,6 тис. грн., а чистого прибутку – 1865,36 тис. грн. Також за останні роки відбулося нарощування обсягів майна підприємства (зокрема за рахунок збільшення вартості основних засобів та дебіторської заборгованості). Водночас мало місце значне збільшення обсягів позикового капіталу, що наразі є однією з основних проблем підприємства. Також для ТОВ «Ено Меблі Лтд» характерний низький рівень абсолютної ліквідності, що вказує на необхідність перегляду

політики управління фінансовими ресурсами. Також занепокоєння викликає зниження протягом останніх років показників рентабельності попри істотне збільшення обсягів чистого прибутку.

При цьому досліджуване підприємства має значний організаційний та фінансовий потенціал для динамічного розвитку та нарощування обсягів виробництва і збуту в Україні і за кордоном.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»

2.1. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Зважаючи на те, що ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» працює на конкурентному ринку, де ситуація в значній мірі залежить від глобальних тенденцій, зазначимо, що фактори зовнішнього середовища відіграють значну роль у забезпеченні високої ефективності експортних операцій, що обумовлює необхідність їх аналізу.

Розглядаючи фактори зовнішнього середовища, доцільно розділити їх на економічні, політико-правові та соціальні. На наш погляд, чинники кожної з цих груп, мають значний вплив на міжнародну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», тому у процесі аналізу необхідно приділити належну увагу кожній з них.

Економічні фактори зовнішнього середовища впливають на умови виробництва продукції підприємства, яка пропонується на експорт, і, відповідно, визначають її спроможність належним чином задовольняти вимоги споживачів. Макроекономічна ситуація в Україні, впливаючи на рівень цін на сировину та матеріали, які використовуються у процесі виробництва, рівень витрат на електроенергію, оплату праці персоналу є основою для формування ціни на продукцію. Як наслідок, за умови погіршення ринкової ситуації, а також в умовах значної невизначеності, що спостерігається в Україні, собівартість, і, відповідно ціна меблів, виготовлених підприємством, зростає, що зменшує його цінову конкурентоспроможність на зовнішніх ринках.

Серед економічних факторів, які впливають на ефективність міжнародної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», слід особливо виділити курс іноземної валюти, який протягом останніх років був сприятливим для досліджуваного підприємства як експортера. Зважаючи, що для зовнішніх ринків ціна за товари встановлюється у євро, в умовах зростання його курсу навіть за незмінності

експортної ціни, підприємство отримує більший обсяг доходу, що, відповідно, обумовлює зростання показників ефективності експорту.

Розглядаючи фактори зовнішнього середовища, важливо брати до уваги не лише ринок, на якому здійснюється виробництво продукції, але також кон'юнктуру зовнішніх ринків, на які підприємство здійснює поставки продукції. Одним з важливих чинників у цьому контексті є купівельна спроможність населення країн-імпортерів, а також рівень розвитку приватного бізнесу, представники якого є цільовою аудиторією для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд».

Врахування економічних факторів є надзвичайно важливим у процесі формування стратегії міжнародної діяльності досліджуваного підприємства, оскільки саме вони впливають на результати експортних операцій та їх ефективність. Моніторинг економічного середовища в Україні та на зовнішніх ринках, а також здійснення власних або використання офіційних прогнозів є обов'язковим у процес формування планів міжнародної економічної діяльності, оскільки здійснення експорту без врахування факторів ризику зміни економічної ситуації може призвести до істотного погіршення результатів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд».

Другою групою факторів, що впливають на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», є фактори політико-правового середовища. Розглядаючи правові чинники, відзначимо, що норма, які регулюють здійснення експортних операцій в Україні, визначають кількість та послідовність процедур, які необхідно реалізувати підприємству для продажу продукції за кордоном. Таким чином, будь-які зміни, які ускладнюють регулювання експорту, автоматично знижують ефективність міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», у той час як спрощення експортних процедур дозволяє зменшити витрати часу та фінансових ресурсів, що справляє позитивний вплив на результати діяльності підприємства.

До правових факторів належить також система стандартів, яка існує на зовнішніх ринках: для ефективного здійснення експортних операцій необхідно, щоб усі меблі, виготовлені ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», відповідали вимогам, і така

відповідність була офіційно засвідчена. Це обумовлює необхідність постійного моніторингу вимог зовнішніх ринків на предмет їх зміни для адаптації (за необхідності) до них виробничих процесів підприємства та отримання відповідних підтверджуючих документів.

До факторів, що знаходяться на перетині політичного та правового середовища, доцільно віднести постійність/передбачуваність змін законодавства. Для ефективної довгострокової співпраці з зарубіжними партнерами важливе значення має стабільність правових норм, на основі яких вона реалізується. Попри те, що законодавство у сфері міжнародної діяльності протягом останніх років не зазнавало істотних змін, валютні обмеження, які впроваджувалися в Україні, істотно обмежували можливості бізнесу використовувати отримані ними кошти в іноземній валюті, що знижувало рівень ефективності експортних операцій. Наразі ситуація у зазначеній сфері стабілізувалася, проте для забезпечення високої ефективності експорту підприємству необхідно надалі контролювати процес внесення змін у секторальні закони для оперативного реагування на них.

До факторів політичного середовища, на наш погляд, можна також віднести зацікавленість компетентних органів України у стимулюванні експорту. Мова йде про організацію міжнародних виставок, Road Shows, салонів за кордоном, під час яких експортери матимуть можливість представити свою продукцію. Окрім цього, до факторів політичного середовища належить також існування двосторонніх організацій/фондів, які сприяють розвитку експорту, між країнами, на ринках яких працює ТОВ «ЕНО Меблі Лтд». На наш погляд, досліджуваному підприємству доцільно використовувати будь-які можливості для просування продукції на зовнішні ринки, оскільки розширення ринків збуту є передумовою збільшення обсягів доходів.

Ще однією групою факторів, що впливають на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», є соціальні фактори. Зважаючи на те, що підприємство працює на ринку, де вибір продукції здійснюється не лише на основі співставлення ціни та якості продукції, але і з врахуванням фактору

уподобань (у значно більшій мірі ніж у більшості інших галузей), група соціальних факторів відіграє для цього ринку дуже важливу роль.

Соціальний фактор є важливим для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» з огляду на те, що вид виробів в значній мірі залежить від того, яка саме соціальна група є цільовою для підприємства. З огляду на те, що підприємство спеціалізується на недорогих функціональних меблях. Важливим є розуміння того, які саме соціальні групи зазвичай обирають такі меблі (це - дрібний приватний бізнес, а також молодь, яка мешкає у орендованих квартирах), і якими є основні параметри вибору меблів для них.

Основним чинником соціальної групи, що впливає на вибір тієї чи іншої продукції, є мода. Для забезпечення високої ефективності міжнародної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» необхідно постійно оновлювати дизайн меблів на основі останніх тенденцій, характерних для ринку, на який здійснюється поставка. При цьому зазначимо, що необхідно змінювати не загальну концепцію виробу, а окремі деталі, які дозволяють зробити дизайн сучаснішим.

Ще одним фактором, що впливає на попит на меблі як на ринку України, так і за кордоном, є їх екологічність. Цей чинник є важливим для споживачів як в Україні, так і за кордоном, хоча на європейських ринках значущість того, з яких матеріалів вироблено продукцію, має більше значення. Таким чином, для стимулювання попиту на продукцію на зовнішніх ринках (і, зокрема, у вищому ціновому сегменті) необхідно використовувати у процесі виробництва високоякісні, бажано сертифіковані, матеріали.

Таким чином, здійснений аналіз засвідчує, що на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» впливає низка факторів, врахування яких є передумовою досягнення підприємством успіхів на зовнішніх ринках. Попри те, що на економічне ефективність експортних операцій підприємства найбільшим чином впливають економічні чинники, у довгостроковій перспективі важливими є також політико-правові та соціальні фактори. На наш погляд, саме вони впливають на стратегічне положення підприємства на ринку, і саме на основі їх аналізу формуються конкурентні переваги ТОВ «ЕНО Меблі Лтд». Узагальнення

факторів зовнішнього середовища, що впливають на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», представлено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Фактори зовнішнього середовища, що впливають на міжнародну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Група факторів	Перелік факторів групи	Напрямок впливу на міжнародну діяльність
Економічні	Економічна ситуація в Україні та на зовнішньому ринку; динаміка курсу іноземної валюти; вартість сировини та матеріалів; купівельна спроможність споживачів на зовнішніх ринках	Впливають на рівень витрат, і, відповідно, на собівартість продукції, а також можливості та рівень отриманих доходів
Політико-правові	Законодавство у сфері міжнародної діяльності; валютне законодавство; галузеві стандарти в Україні та за кордоном; рівень стимулювання експорту у країні та наявність двосторонніх органів; передбачуваність змін законодавства та політична стабільність	Впливають на послідовність здійснення операцій у межах експортної діяльності; дозволяють формувати плани розвитку експорту
Соціальні	Смаки та уподобання цільового сегмента; мода на певний вид (дизайн) меблів; екологічність матеріалів, з яких виготовлено меблі	Впливають на вибір споживачами продукції підприємства

Джерело: складено автором

Як видно з представленої таблиці, міжнародна економічна діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» здійснюється під впливом значної кількості чинників, невідконтрольних підприємству. Це обумовлює існування ризиків, які необхідно контролювати при підготовці експортних операцій, а також у процесу формування стратегії чи довгострокового плану міжнародної діяльності. Розуміння того, переваги у яких сферах створять для підприємства додаткові можливості, а недоліки у яких – додаткові загрози, дає ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» бачення векторів розвитку, дотримання яких забезпечить динамічний розвиток, збільшення обсягів збуту та підвищення ефективності експортних операцій.

2.2. Оцінка ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Як зазначалося раніше, ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є активним учасником міжнародної діяльності. На нинішньому етапі на зовнішньому ринку

підприємство реалізує 53,41% продукції, і хоча порівняно з 2014 р. відбулося зростання частки експорт на 5,11%, відзначимо, що його обсяг протягом усього досліджуваного періоду забезпечував близько половини доходів підприємства.

Обсяг експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за останні 5 років збільшився з 11365285,7 грн. до 63024040,8 грн., при чому зростання мало місце не лише у національній валюті, але і у євро. Це свідчить про те, що підприємство реально нарощує обсяги поставок на зовнішній ринок, а не лише збільшує доходи за рахунок підвищення ціни (рис. 2.1).

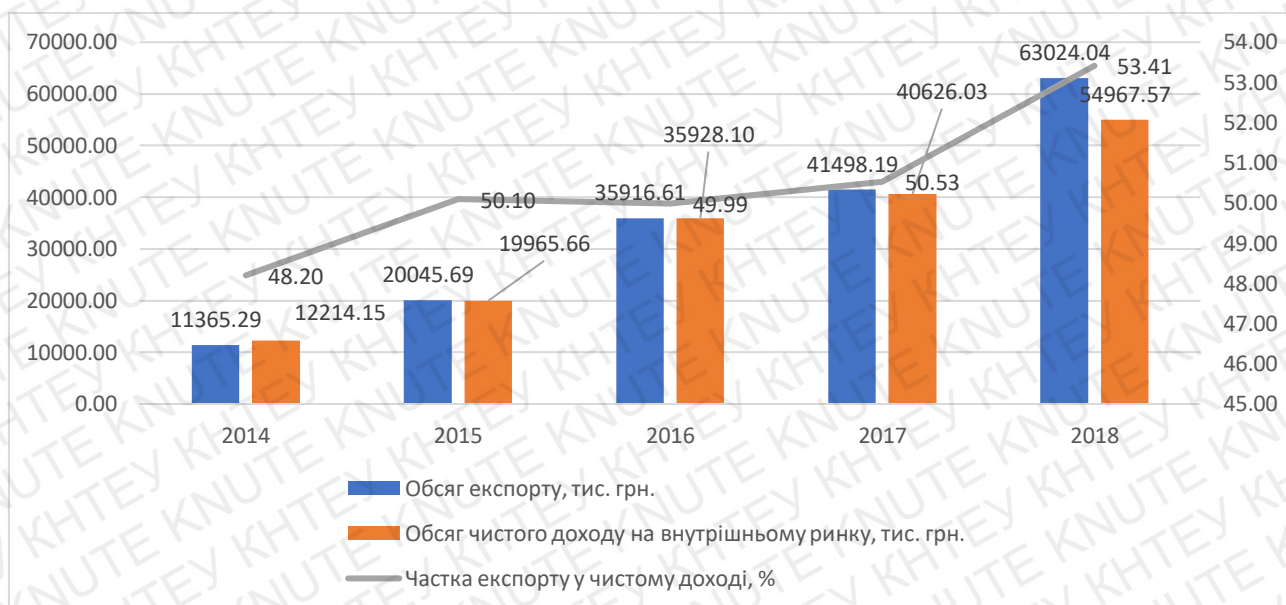

Рис. 2.1. Чистий дохід, згенерований на внутрішньому та зовнішньому ринках, та частка експорту у структурі чистого доходу ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.

Джерело: складено автором за даними підприємства

З огляду на виключне значення експорту у діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», підприємство активно працює над пошуком нових ринків збуту, а також над розширенням асортименту товарів, які реалізуються на зовнішніх ринках. Наразі поставки продукції на постійній основі здійснюються до таких країн як Швеція, Велика Британія, Німеччина та Австрія. Інші країни, у тому числі країни СНД та інші держави Європейського Союзу, також час від часу закуповують товари підприємства, проте такі операції не носять регулярного характеру.

За останні 5 років відбулося збільшення обсягів експорту до всіх країн, зокрема: чистий дохід від поставок до Швеції збільшився з 1617280,2 грн. до 7588094,5 грн., до Великої Британії – зі 1031967,9 грн. до 5016713,6 грн., до Німеччини – з 5129153,4 грн. до 31096061,7 грн., Австрії – з 1391111,0 грн. до 7361208,0 грн. Зростання обсягів поставок до інших країн також було значним: з 2195773,2 грн. до 11961962,9 грн. (додаток Л).

Основним торговий партнером ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є Німеччина: на експорт на цей ринок припадає 49,34% поставок, при чому у період 2015 – 2016 рр. відбувалося збільшення питомої ваги цієї країни, у той час як у 2017 – 2018 рр. мало місце її зменшення (рис. 2.2).

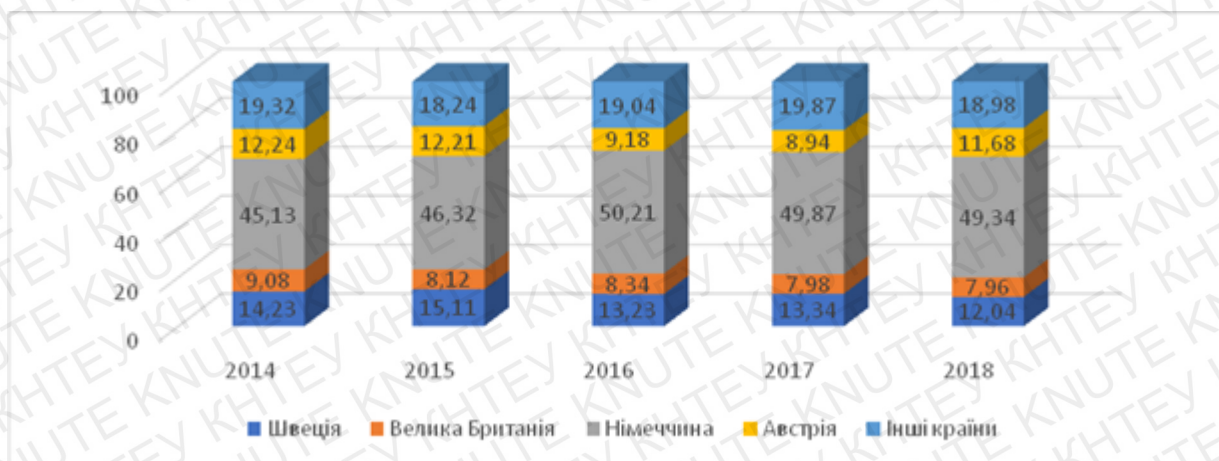

Рис. 2.2. Географічна структура експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., %

Джерело: складено автором за даними підприємства

За досліджуваний період відбулося зменшення часток Швеції, Великої Британії, Австрії та інших країн, проте суттєвих змін у структурі експорту не відбулося. У 2019 р. 12,04% продукцію експортувалося до Швеції, 11,68% - до Австрії, 7,96% - до Великої Британії, 18,98% - до інших країн.

Розглядаючи експорт продукції різних товарних груп, відзначимо, що за 5 років збільшилися обсяги чистого доходу, отриманого від поставок на зовнішній ринок, за усіма товарними групами. Зокрема, чистий дохід від експорту фурнітури збільшився з 369371,8 грн. до 1897023,6 грн., дров та брикетів – з

654640,5 грн. до 1241573,6 грн., будівельних матеріалів – з 1491125,5 грн. до 7991448,4 грн., меблів – з 8850148 грн. до 51893995,2 грн. (додаток М).

Загалом, протягом досліджуваного періоду основною статтею експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» були меблі, при чому їх частка у експорті зростає з 77,87% до 82,34% (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Товарна структура експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., %

Джерело: складено автором за даними підприємства

Характерним є те, що як і у випадку з географією експорту, за останні 5 років відбулося зростання частки однієї товарної групи, яка є базовою для підприємства, у той час як питома вага решти позицій, понад зростання обсягів їх експорту у вартісному вигляді, зменшилася: будівельних матеріалів з 13,12% до 12,68%, дров та брикетів – з 5,76% до 1,07%, фурнітури – з 3,25% до 3,01%.

Оцінюючи результати експортних операцій підприємства, необхідно відзначити, що однозначного тренду їх зміни за останні 5 років сформувавши не можна, однією з причин чого є також неоднакова ефективність експорту товарів різних товарних груп.

Позитивним для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є те, що експорт меблів, які є основною експортною позицією для підприємства, за виключенням 2017 року був високоефективним. У той час як зростання чистого доходу від експорту меблів було постійним, у 2017 р. відбулося зменшення ефекту від поставок цієї продукції на зовнішні ринки до 2091105,3 грн. (у 2016 р. обсяг ефекту

дорівнював 3938495,4 грн). Відповідно, коефіцієнт ефективності також зменшився у цей рік до 1,07, у той час як у попередньому році він дорівнював 1,16.

Загалом, за досліджуваний період відбулося збільшення ефекту від експорту меблів з 1168611,9 грн. до 10835773,5 грн., а коефіцієнт ефективності збільшився з 1,15 до 1,26 (і значення 2018 р. було максимальним за весь розглянутий період) (додаток Н).

Експорт будівельних операцій був більш ефективним для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» порівняно з поставками за кордон продукції меблевої групи, проте обсяг таких операцій також був істотно меншим і, відповідно, їх вплив на загальний фінансовий результат підприємства був не такий відчутний. Ефект від експорту будівельних матеріалів збільшувався протягом 5-ти років постійно і склав у 2018 р. 1940619,5 грн. (у 2014 р. підприємство отримало усього 345132,6. грн. прибутку). У той самий час коефіцієнт ефективності експорту збільшувався у 2015 – 2016 рр. (у цей період він склав 1,35 та 1,38 відповідно), після чого почалося зниження показника і у 2018 р. він дорівнював 1,32 (додаток О).

Загалом, тенденція до зменшення ефективності експорту будівельних матеріалів є негативною, і доцільним є перегляд політики формування витрат для недопущення її збереження у майбутньому.

Найменш ефективним з-поміж усіх розглянутих груп був експорту фурнітури (коефіцієнт ефективності протягом 5-ти років жодного разу не перевищував 1,14, і порівняно з 2014 роком до кінця досліджуваного періоду відбулося його зменшення до 1,12). У той самий час, зважаючи на те, що цей товар не є основною спеціалізацією підприємства і зазвичай продається додаткового до меблів, доцільним є перегляд політики ціноутворення для нього з метою збільшення рівня ефективності відповідних експортних операцій (додаток П).

Дрова та брикети, які також є додатковою позицією в асортиментному портфелі ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», продавалися на зовнішніх ринках з високими показниками ефективності, хоча за цією товарною групою також відбулося погіршення показників ефективності. У 2015 році відбулося зменшення попиту

на відповідну продукцію на зовнішніх ринках, що призвело до зменшення обсягів поставок та зниження коефіцієнта ефективності з 1,27 до 1,24. Протягом наступних років ситуація мала тенденцію до покращення: відбулося зростання ефекту експортних операцій до 256100 грн., а також підвищення коефіцієнта ефективності до 1,26 у 2017 – 2018 рр. (додаток Р).

Загалом, зважаючи на те, що рівень ефективності експорту товарів основної товарної групи мав тенденцію до збільшення, за досліджуваний період відбулося зростання відповідного коефіцієнту з 1,18 до 1,27 (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

**Динаміка показників ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2014 – 2018 рр.**

Показник	Рік					Абсолютна зміна			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	11365285,7	20045686,9	35916606,2	41498192,0	63024040,8	8680401,2	15870919,3	5581585,8	21525848,8
Собівартість експортної продукції, грн.	8560869,4	14524212,2	27297237,1	33821606,4	44132892,7	5963342,8	12773024,9	6524369,3	10311286,3
Сукупні витрати при експорті, грн.	1103825,5	1766649,7	3064192,1	3737993,6	5662904,0	662824,2	1297542,5	673801,4	1924910,4
Ефект експортної операції, грн.	1700590,8	3754825,0	5555177,0	3938592,0	13228244,0	2054234,2	1800351,9	-1616585,0	9289652,1
Коефіцієнт ефективності експорту	1,18	1,23	1,18	1,10	1,27	0,05	-0,05	-0,08	0,16

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

Наразі ситуація у сфері експорту є на підприємстві стабільною, проте проблемою є зниження рівня ефективності поставок за кордон продукції окремих товарних груп. Зважаючи на те, що у майбутньому підприємству доцільно диверсифікувати асортимент продукції, яка пропонується споживачам, доцільно уже зараз оптимізувати експортні витрати та переглянути цінову політику для поступового визначення найбільш прийнятних умов експортної

діяльності. Також необхідним є пошук нових партнерів на закордонних ринках для збільшення обсягів поставок та посилення позицій ТОВ «ЕНО Меблі Лтд».

Висновки до розділу 2

ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» бере активну участь у міжнародній економічній діяльності, виступаючи постачальником меблів, а також фурнітури, будівельних матеріалів і дров та брикетів на зовнішні ринки. Основною статтею експорту підприємства є меблі, питома вага яких у структурі експорту постійно збільшується, хоча позитивно на фінансові результати ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» впливають також поставки інших товарів за кордон.

Постійний експорт підприємство нині здійснює до 4-х європейських країн: Великої Британії, Німеччини, Швеції та Австрії. Епізодичний експорт здійснюється до країн Східної Європи, а також інших країн ЄС. На ефективність міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» впливає низка факторів зовнішнього середовища, які нами умовно було поділено на 3 групи: економічні, політико-правові та соціальні. Економічні фактори, до яких належить економічна ситуація в країні виробництва та на зовнішньому ринку, курс іноземної валюти, вартість сировини та матеріалів, купівельна спроможність споживачів на зовнішніх ринках впливають на рівень витрат, і, відповідно, на собівартість продукції, а також можливості та рівень отриманих доходів. Політико-правові фактори, які охоплюють законодавство у сфері міжнародної діяльності, валютне законодавство, галузеві стандарти в Україні та за кордоном, рівень стимулювання експорту у країні та наявність двосторонніх органів, передбачуваність змін законодавства та політична стабільність впливають на послідовність здійснення операцій у межах експортної діяльності; дозволяють формувати плани розвитку експорту. Соціальні фактори, зокрема смаки та уподобання цільового сегмента, мода на певний вид (дизайн) меблів та екологічність матеріалів, з яких виготовлено меблі, у свою чергу впливають на вибір споживачами продукції підприємства.

На нинішньому етапі рівень ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є достатньо високим і має тенденцію до збільшення (коефіцієнт ефективності дорівнює 1,27), проте необхідним є пошук шляхів покращення результатів операцій з продажу на зовнішніх ринках фурнітури і брикетів.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕНО МЕБЛІ ЛТД»

3.1. Напрями підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Розрахунки, здійснені у другому розділі роботи, засвідчили, що міжнародна економічна діяльність підприємства наразі є ефективною, проте, зважаючи на те, що показник ефективності за 5 років декілька разів мали тенденцію до зниження, доцільною є реалізація на підприємстві заходів, які сприятимуть подальшому розвитку цієї сфери.

У першу чергу вдосконалення потребує асортиментна політика ТОВ «ЕНО Меблі Лтд». Мова йде про повний перегляд товарного асортименту підприємства у контексті його відповідності смакам клієнтів як в Україні, так і за кордоном. Попри те, що бізнес української компанії розвивається, аналіз каталогів свідчить, що за умови врахування у процесі виробництва сучасних тенденцій дизайну інтер'єру, обсяги експорту підприємства могли б бути більшими. Таким чином, одним із перших напрямів, що дозволить збільшити доходи ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», є проведення досліджень цільових ринків для виявлення того, який стиль меблів є на них найбільш затребуваним та якою є ціна такої продукції.

Здійснений нами аналіз дозволив зробити висновок, що наразі як в Україні, так і на ринку європейських країн користуються попитом лаконічні місткі меблі нейтральних кольорів, які не перевантажують простір, проте є функціональними і достатньо місткими. Мова йде, зокрема, про меблі для віталень, спалень та кабінетів.

Зважаючи на те, що зараз підприємство активно виготовляє шафи, стільці та столи, які за своїми характеристиками подібні до перелічених вище, налаштувати обладнання для виробництва нової серії меблів є технічно можливим.

Водночас важливим для підприємства є створення такого дизайну колекції, який би був позитивно прийнятий споживачами, проте не вимагав би від підприємства значних витрат на реалізацію ідеї.

Зважаючи на те, що ті інженери та дизайнери, які наразі працюють на підприємстві, поки не розробили колекції, яка б змогла конкурувати зі знаними виробниками меблів, доцільно залучити до роботи над новим дизайном меблів молодих фахівців. Вважаємо, що на увагу заслуговує ідея проведення підприємством конкурсу ідей серед випускників спеціалізованих коледжів/студентів університетів, призом на якому буде грошова премія (50 тис. грн.), а також працевлаштування та подальша співпраця з підприємством.

Вважаємо, що участь у конкурсі зможуть брати усі охочі, у тому числі і ті дизайнери, які наразі працюють на підприємстві. Головна ідея для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» має полягати у тому, щоб обрати проект, реалізація якого дійсно дозволить підприємству розширити асортимент та збільшити обсяги продажу, а не у тому, щоб вручити певному учаснику грошову премію.

Зважаючи на те, що ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» періодично оновлює асортимент меблів та змінює їх дизайн, реалізація нашої пропозиції може здійснюватися у межах такої операційної діяльності. У такому випадку основними витратами підприємства будуть саме видатки на проведення конкурсу (його комунікаційну підтримку) та на виплату премії переможцю.

Важливу роль у процесі підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» має відігравати активізація міжнародного маркетингу підприємства. Здійснений аналіз дозволив виявити, що окремі заходи у цьому напрямку підприємство наразі реалізує, проте вони є несистемними, не мають чіткої орієнтації на споживача та не є постійними. На наш погляд, навіть за умови роботи підприємства з нинішнім асортиментом, і особливо у випадку виробництва нової колекції меблів, необхідним є здійснення активної комунікації з клієнтами, при чому мова йде як про кінцевого споживача (донести інформацію до якого можна через каталоги, рекламні листівки, рекламу

у мережі Інтернет), так і про торговельні підприємства, які реалізують на закордонних ринках продукцію ТОВ «ЕНО Меблі Лтд».

У першу чергу, підприємству необхідно розробити концепцію бренду та визначити, як представити свою продукцію споживачам. На наш погляд, для характеристики тих товарів, які наразі пропонує підприємство, доцільно використовувати такі характеристики як комфортні, надійні, сучасні. У свою чергу, якщо мова буде йти про нову колекцію, для її просування доцільно буде, на наш погляд, використовувати такі слова як лаконічність, стиль, функціональність. Водночас, визначення характеристик продукції має бути завданням маркетологів підприємства, таким чином, для забезпечення відповідності самого товару його характеристикам та очікуванням клієнтів доцільно буде провести опитування декількох фокус груп, на основі асоціацій яких має бути сформовано ключову ідею комунікаційного звернення.

Опитування іноземних клієнтів може бути проведене через соціальні мережі: навіть за умови, якщо кількість охочих написати свою думку про продукцію підприємства буде незначною, маркетологи ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» матимуть можливість врахувати особливості споживчої психології клієнтів на ключових зарубіжних ринках.

Окрему увагу підприємству необхідно приділити зйомці каталогу та рекламних матеріалів: матеріал повинен бути професійних, тому для стилізації матеріалів доцільно звернутися до професійних фотостудій, які надають відповідні послуги. Маркетологам підприємства необхідно разом з фахівцями, відповідальними за проведення зйомки, обрати її концепцію та узгодити її з керівництвом. При цьому незайвим буде аналіз рекламних матеріалів підприємств, які працюють на цільових для підприємства ринках: ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» має знайти такий формат своїх рекламних матеріалів, який буде звертати на себе увагу як потенційних партнерів, так і кінцевого споживача.

Особливе місце у процесі вдосконалення міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» має зайняти вдосконалення Інтернет-сайту підприємства. Після того, як підприємство сформує концепцію рекламних

матеріалів, у відповідному стилі має бути також оформлений і Інтернет-сайт підприємства.

Існуючий Інтернет-ресурс ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» дозволяє отримати базову інформацію про підприємство, дає уявлення про те, якою продукцією воно торгує, проте не містить каталогу меблів, форми для зворотного зв'язку тощо. Структура сайту та система навігації також є вкрай незручними. Це ускладнює пошук інформації про товари і жодним чином не сприяє виникненню бажання придбати меблі.

Для ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», як для виробника та продавця меблів, важливо брати до уваги, що продукція, на якій підприємство спеціалізується, - це те, що використовується кінцевими споживачами постійно, і тому має підходити клієнтам не лише за ціною і бути якісним, але також викликати позитивні емоції. Позитивні емоції має викликати також сайт підприємства, що свідчить про доцільність його повної трансформації.

У першу чергу, сайт підприємства має переконати споживачів та партнерів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» у тому, що саме меблі є основною спеціалізацією підприємства – на нинішньому етапі сайт перенасичено інформацією про інші товари, які також спрямовуються на експорт (дрова, брикети тощо). Потенційні покупці мають легко знаходити на сайті інформацію про колекції меблів, представлені в асортименті, і те, де їх можна знайти в Україні та за кордоном.

На сайті має бути розміщено каталог, де буде представлено фотографії та характеристики меблів, запропоновано варіанти розміщення в інтер'єрі разом з іншими елементами колекції. Також надано перелік магазинів у різних країнах, де меблі можна оглянути та замовити.

Сайт обов'язково повинен також містити форму для зв'язку з підприємством, скориставшись якою клієнт матиме можливість поставити усі питання, які його цікавлять, безпосередньо виробнику.

На сайті також повинна міститися детальна інформація про те, з яких матеріалів виробляється продукція підприємства, а також про сертифікати якості, які має підприємство, та відповідність виробничих процесів міжнародним

стандартам. Аналіз середовища діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» засвідчив, що відповідальне ведення бізнесу, яке підтверджується у тому числі міжнародними сертифікатами, наразі є одним із факторів, що впливають на вибір споживачами підприємств-виробників товарів.

Сайт ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» може містити також інформацію про інші товари, які пропонує підприємство клієнтам, проте ця інформація повинна лише доповнювати ту, що ілюструє ключову сферу його діяльності. Водночас логіка подання інформації про інші товари має бути такою ж, як і представлення меблів – весь сайт повинен бути витриманий у одному стилі.

Важливо, щоб інформація на сайті ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» була представлена українською та англійською мовами, при чому переклад повинен бути якісним. Інформація, представлена на Інтернет-ресурсі, повинна легко сприйматися, бути зрозумілою клієнтам та давати відповідь на усі основні питання, які можуть у нього виникнути.

Розробку сайту, як і проведення зйомки, підприємству доцільно передати спеціалізованій компанії, яка має досвід роботи з підприємствами-виробниками меблів. Розробники сайтів зазвичай розміщують інформацію про те, які проекти було ними реалізовано. Таким чином, дослідивши створені ними Інтернет-сторінки ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» матиме можливість обрати того партнера, який зможе найкраще втілити у життя наявні ідеї.

Ще одним напрямом, який доцільно розглянути ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», є співпраця з будівельними та дизайнерськими компаніями за кордоном. Мова йде не про великі будівельні концерни, а про невеликі приватні компанії, які будують приватні будинки та проводять ремонти. Мова не йде про співпрацю із ними на постійній основі, оскільки попит на їх послуги також часто є нестабільним. Проте для активізації експортних операцій підприємство може скласти перелік потенційних компаній партнерів та надіслати їм пропозицію щодо співпраці та вигідних умов придбання меблів.

Таким чином, наразі ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» має достатньо широкий спектр можливостей для підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності.

Першочерговим завданням для підприємства є, на наш погляд, пошук нових ідей у дизайні та створення колекції меблів, яка повністю відповідатиме сучасним тенденціям.

Другим етапом реалізації нововведень є зміна формату подання інформації, зокрема професійна зйомка каталогу та вдосконалення Інтернет-ресурсу. Паралельно з цим має відбуватися також пошук нових каналів збуту продукції (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Напрями вдосконалення міжнародної економічної діяльності

ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Напрямок вдосконалення міжнародної економічної діяльності	Заходи, які мають бути реалізовані	Очікуваний ефект реалізації
Розширення асортименту меблів для ринків Польщі, Угорщини, Німеччини	Проведення конкурсу серед молодих дизайнерів щодо ідей для нової колекції меблів для віталень, столових та спалень (колекція «Модерн»)	Адаптації модельного ряду підприємства до очікувань споживачів на цільовому ринку
Зміна формату комунікації зі споживачами	Визначення основних характеристик продукції та покладення їх в основу маркетингових комунікацій Професійна зйомка нової колекції «Модерн» із залученням професійних стилістів та фотографів для каталогу і Інтернет-сайту	Покращення іміджу підприємства, формування у споживачів уявлення про нього як про сучасний бренд, меблі якого «у тренді»
Вдосконалення Інтернет-сайту	Зміна структури та системи навігації Оформлення сайту у фірмовому стилі Переклад усієї інформації на англійську мову	Перетворення сайту на джерело інформації про меблі та самого виробника як для вітчизняних споживачів, так і потенційних партнерів і кінцевих споживачів за кордоном
Пошук партнерів серед ремонтних компаній та будівельних фірм	Формування переліку потенційних партнерів на зовнішніх ринках Розповсюдження каталогів та комерційних пропозицій з метою формування пулу клієнтів	Диверсифікація ринків збуту (розширити з 4 до 8 постійних партнерів) та отримання нового джерела отримання експортних доходів

Джерело: складено автором

Витрати на реалізацію наданих рекомендацій представлено у табл. 3.2

Таблиця 3.2.

Витрати на реалізацію заходів щодо вдосконалення міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»

Напрямок вдосконалення міжнародної економічної діяльності	Очікувана вартість реалізації заходів	Підрозділ, відповідальний за реалізацію заходів
Проведення конкурсу серед молодих дизайнерів щодо ідей для нової колекції (колекція «Модерн»)	Приз переможцю конкурсу – 50 тис. грн., маркетингова підтримка – 30 тис. грн., додаткові витрати на оплату праці – 300 тис. грн. на рік.	Керівництво підприємства, дизайнерський відділ, HR
Професійна зйомка нової колекції «Модерн» із залученням професійних стилістів та фотографів для каталогу і Інтернет-сайту	Вартість зйомки – 40 тис. грн.	Дизайнерський відділ
Вдосконалення Інтернет-сайту	У межах бюджету – 70 тис. грн.	ІТ-департамент, дизайнерський відділ
Розповсюдження каталогів та комерційних пропозицій з метою формування пулу клієнтів	Друк каталогів – 15 тис. грн., витрати на розповсюдження – 5 тис. грн.	Відділ маркетингу

Джерело: складено автором

Одним із основних бар'єрів для впровадження нововведень на ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є те, що досліджуване підприємство має високі фінансові результати навіть попри те, що підходи до здійснення господарських операцій і, зокрема, експорту, не завжди відповідають поточній ситуації. З іншого боку, нині підприємство має фінансові ресурси для поступового, нешокового впровадження інновацій, таким чином за умови виваженого підходу до розширення асортименту за кілька років ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» матиме можливість посилити свої позиції на зовнішніх ринках.

Відзначимо, що реалізація наданих нами пропозицій не повинна призвести до відмови ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» від виробництва чи експорту тих товарів, які зараз забезпечують підприємству стабільні фінансові надходження. За умови реалізації наданих нами пропозицій підприємство матиме альтернативний напрям діяльності, який, у випадку зниження попиту на товари, на яких ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» спеціалізується зараз, дозволить йому не втратити ринки збуту.

На нашу думку, впровадження наданих нами рекомендацій дозволить підприємству істотно покращити імідж на внутрішньому та зовнішньому ринках, посилити конкурентні позиції, наростити експорт та сформувати підґрунтя для ефективного розвитку у майбутньому.

Передумовою отримання позитивних результатів від впровадження досліджуваним підприємством нововведень є увага до вибору партнерів на кожному етапі їх реалізації. Успіх нової колекції меблів на ринку буде повністю залежати від того, наскільки чесним буде проведений конкурс і на кого буде покладено дизайн нових меблів. Якість рекламних матеріалів також визначатиметься вибором фотостудії, яка відповідатиме за стилізацію зйомки. Важливою у цьому контексті є згода підприємства понести досить високі стартові витрати для отримання у майбутньому додаткових доходів.

Зазначимо, що на наш погляд, впровадження наданих нами рекомендацій дозволить підприємству збільшити також обсяги експорту тих меблів, які уже сьогодні є в його асортименті, оскільки вони у значній мірі спрямовані на покращення іміджу саме підприємства. Таким чином, за умов реалізації сформованих нами пропозицій можна очікувати на збільшення обсягів експорту та підвищення його ефективності.

3.2. Розрахунок прогнозних показників міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за умов впровадження запропонованих заходів

З метою оцінки впливу реалізації наданих нами пропозицій на фінансові результати ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», нами було здійснено розрахунок прогнозних показників ефективності експорту усіх товарних груп, які на нинішньому етапі підприємство продає на зовнішні ринки.

При здійсненні прогнозу за основу ми брали гіпотезу, що без наданих нами пропозицій фінансові результати підприємства будуть змінюватися відповідно до тенденцій попередніх років. Таким чином, прогноз на кожен наступний рік розраховувався нами шляхом множення планового/розрахункового його

значення у попередньому на середньорічний темп зростання у період з 2014 до 2019 рр.

За основу при розрахунку прогнозних обсягів доходів та витрат при експорті нами було взято планові показники 2019 р., які було надано працівниками підприємства з огляду на підписані наразі контракти. Показники динаміки за попередні періоди було розраховано самостійно.

Розраховуючи прогнозні показники ефективності експорту меблів, було виявлено, що протягом останніх 5-ти років чистий дохід підприємства від експорту зростав у середньому на 43,6%, собівартість продукції, яка продавалася на зовнішні ринки, збільшувалася у середньому на 40,8%, експортні витрати – на 40,3%. Таким чином, за умови збереження цих тенденцій у минулому експортний дохід підприємства зростатиме швидше за його витрати і складе у 2020 р. 77480145,79 грн. (а коефіцієнт ефективності буде дорівнювати 1,3), а до 2022 р. він збільшиться до 159687306,13 грн., а коефіцієнт ефективності дорівнюватиме 1,35 (додаток С).

За умови збереження існуючих тенденцій експорт будівельних матеріалів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» також буде ефективним, оскільки доходи від поставки за кордон цієї продукції зростали швидше за витрати. Зокрема, чистий дохід у середньому збільшувався на 40,4%, собівартість продукції – на 40,0%, експортні витрати, на 40,1%. Таким чином, за умови збереження існуючих тенденцій можна очікувати, що у 2020 р. чистий дохід підприємства від експорту складе 11449010,83 грн., а коефіцієнт ефективності буде дорівнювати 1,32, а у 2022 р. це показники складуть, відповідно, 22586688,16 грн. та 1,33 (додаток Т).

Протилежною, за умови збереження існуючих тенденцій, буде ситуація з експортом фурнітури: середньорічний темп зростання чистого доходу від продажу цієї продукції складав 1,39, у той час як собівартість зростала у середньому на 39,7% щороку, а експортні витрати – на 42,6%. У результаті коефіцієнт ефективності до 2022 року може знизитися до 1,12, що значно нижче за показник 2018 р. (додаток У).

Ситуація була подібною і з дровами та брикетами: чистий дохід від експорту цих товарів зростає щороку у середньому на 13,9% (як і експортні витрати), у той час як собівартість – на 14,2%. Як наслідок, до 2022 року за незмінності тенденцій коефіцієнт ефективності може зменшитися до 1,25 (у 2018 р. він дорівнював 1,26) (Додаток Ф).

Загалом, зважаючи на те, що частка останніх двох товарних груп у структурі експорту є незначною порівняно з питомою вагою меблів, то загалом за умови збереження існуючих тенденцій до 2022 року коефіцієнт ефективності експорту зростає до 1,34 (табл. 3.2). Така прогнозна динаміка свідчить про те, що підприємство має можливість для збільшення витрат на збут експортної продукції.

Таблиця 3.2.

**Прогнозні показники ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр.**

Показник	Факт	Попередні дані	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	63024040,80	65332680,74	93088787,13	132750589,95	189443493,06	2308639,94	27756106,39	39661802,82	56692903,11
Собівартість експортної продукції, грн.	44132892,70	45520532,06	63802891,69	89490711,15	125592801,25	1387639,36	18282359,63	25687819,45	36102090,10
Витрати при експорті, грн.	5662904,10	5838046,33	8168249,58	11434900,13	16015259,80	175142,23	2330203,25	3266650,55	4580359,67
Ефект експортної операції, грн.	13228244,00	13974102,35	21117645,86	31824978,67	47835432,01	745858,35	7143543,51	10707332,81	16010453,34
Коефіцієнт ефективності експорту	1,27	1,27	1,29	1,32	1,34	0,01	0,02	0,02	0,02

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Для розрахунку прогнозних показників ефективності експорту за умови реалізації наданих пропозицій ми у першу чергу здійснили припущення, що уже у 2020 році підприємство зможе поставити на зовнішні ринки першу партію нової колекції меблів, при цьому націнка у першому році складе 35%, при цьому надалі вона матиме тенденцію до зростання. Рівень витрат на збут надалі, після того, як основні заходи будуть реалізовані, також буде зменшуватися. Як

наслідок, за умови реалізації наданої пропозиції уже у 2020 р. ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» матиме можливість збільшити обсяги ефекту від експорту на 8070 тис. грн., а до 2022 р. – на 15390 тис. грн.

При здійсненні розрахунків ми також брали до уваги, що зростання витрат на збут призведе до збільшення обсягів експорту тих товарів, які і на нинішньому етапі є в асортименті підприємства. Таким чином, за умови актуалізації інформації про цю продукцію на сайті та покращення іміджу підприємства у цілому можна очікувати на зростання коефіцієнта ефективності експорту меблів у 2022 р. до 1,37 при чистому доході 166873234,90 грн., а з врахуванням також експорту нової колекції меблів – 166931234,90 грн (додаток X).

Ефективність поставок на зовнішні ринки будівельних матеріалів за умови більш повного та якісного висвітлення інформації про них на сайті також зросте та складе у 2022 р. 1,34, у той час як чистий дохід складе 23490155,69 грн) (додаток Ц).

Попри те, що значного впливу на експорт фурнітури та дров надані нами рекомендації не матимуть, вважаємо, що підприємству при укладанні договорів на майбутні періоди доцільно буде здійснювати детальні розрахунки прогнозних показників ефективності для недопущення її зниження у майбутніх періодах (додаток Ч, Ш).

За умови реалізації наданих нами пропозицій можна очікувати, що рівень ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» збільшиться до 1,36 у 2022 р., а на зовнішніх ринках підприємство зможе отримати дохід у обсязі 197805974,33 грн (табл. 3.3).

Таким чином, здійснені розрахунки вказують на доцільність реалізації ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» наданих нами рекомендацій, що дасть підприємству можливість не лише підвищити ефективність експортних операцій, але і суттєво збільшити обсяги експорту. Такі високі прогнозні результати експортних операцій пов'язані з тим, що досліджуване підприємство має значний потенціал і активно здійснює поставки за кордон, таким чином, нарощування обсягів діяльності є логічним і надалі.

Таблиця 3.3.

**Прогнозні показники ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за умови реалізації наданих пропозицій**

Показник	Факт	Попередні дані	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	63024040,80	92115941,60	96022109,15	138038907,29	197805974,33	29091900,80	3906167,56	42016798,14	59767067,04
Собівартість експортної продукції, грн.	44132892,70	63227875,41	65121871,61	90966536,50	128183912,98	19094982,71	1893996,21	25844664,88	37217376,48
Витрати при експорті, грн.	5662904,10	8110841,35	8170679,58	11437350,13	16017869,80	2447937,25	59838,23	3266670,55	4580519,67
Ефект експортної операції, грн.	0,00	0,00	1291107,20	1341833,20	1261548,64	0,00	1291107,20	50726,00	-80284,56
Коефіцієнт ефективності експорту	13228244,00	20777224,84	21438450,76	35635020,66	53604191,55	7548980,84	661225,92	14196569,90	17969170,89

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Окрім цього, здійснений прогноз у частині чистого доходу враховує динаміку попередніх років до збільшення курсу іноземної валюти. За умови утримання валютного курсу, який є на нинішньому етапі, зростання обсягів чистого доходу не буде таким значним, проте, водночас, знизяться також темпи збільшення собівартості, таким чином прогнозні показники ефективності експорту будуть близькими до тих, які були отримані нами при здійсненні розрахунків.

Окрім цього, необхідно відзначити, що навіть за умови незмінності обсягів отриманих доходів за умови понесення ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» додаткових витрат, експортні операції підприємства усе-одно будуть ефективними, оскільки на нинішньому етапі підприємство має певний запас міцності, який дозволяє йому вживати заходи для активізації міжнародної комерційної діяльності.

На наш погляд, ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» доцільно здійснювати постійний моніторинг потреб споживачів на цільових ринках, що дозволить адаптувати пропозицію для забезпечення їх інтересу. Активна взаємодія з клієнтами, їх інформування про переваги продукції є передумовою подальшого динамічного розвитку підприємства та посилення його позицій на зовнішніх ринках.

Ринок меблів сьогодні активно розвивається і врахування тенденцій цього процесу є основою для успіху підприємств у довгостроковій перспективі. Попри високі фінансові результати ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» не можна постійно здійснювати господарську діяльність за існуючим шаблоном: його потрібно удосконалювати, змінювати, експериментувати. Ризики, пов'язані з незмінністю підходів до здійснення міжнародних економічних операцій протягом тривалого часу, є вищими порівняно із ризиками, які підприємство приймає за умови вжиття нових заходів, націлених на вдосконалення господарської діяльності. Таким чином, гнучкість та адаптивність мають стати основними принципами розвитку ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» на нинішньому етапі.

На наш погляд, надані нами рекомендації дозволять досліджуваному підприємству забезпечити якісний діалог з кінцевими споживачами, чітко оцінити їх потреби, визначити, за якими параметрами необхідно змінити або покращити товари для того, щоб вони повністю відповідали тому, що хоче отримати покупець. Окрім цього, збільшення обсягів та якості інформації про підприємство та його продукцію сприятиме вибору цього підприємства тими клієнтами, які все ще не визначилися з вибором виробника, що є ще одним аргументом на користь впровадження наданих нами рекомендацій. Проведені розрахунки засвідчили, що ріст показників ефективності експорту навіть за умови збільшення витрат на збут є можливим, при чому надані нами рекомендації передбачають збільшення цін на продукцію у межах 1%. Усе зазначене вказує на значні перспективи підвищення ефективності міжнародних операцій ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за умови реалізації наданих пропозицій.

Висновки до розділу 3

ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» наразі має значний потенціал для поступового впровадження низки нововведень, реалізація яких сприятиме підвищенню показників ефективності його міжнародної економічної діяльності. Нами було визначено 4 ключові напрямки, у яких мають бути спрямовані дії керівництва підприємства: розширення асортименту меблів, зміна формату комунікації зі

споживачами, вдосконалення Інтернет-сайту та пошук партнерів серед ремонтних компаній та будівельних фірм.

У першому напрямі підприємству доцільно чітко визначити свою цільову аудиторію та провести аналіз її потреб, а також провести конкурс серед молодих дизайнерів щодо ідей для нової колекції меблів. Це дозволить ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» адаптувати модельний ряд підприємства до очікувань споживачів на цільовому ринку.

За другим напрямом підприємству доцільно визначити основні меседжі щодо продукції, які найкращим чином її характеризують, та покласти їх в основу маркетингових комунікацій. Також необхідним є проведення професійної зйомки нової колекції із залученням професійних стилістів та фотографів для каталогу і Інтернет-сайту.

Пропозиції, що стосуються Інтернет-сайту, стосуються зміни структури та системи навігації, оформлення сайту у фірмовому стилі та перекладу усієї інформації на англійську мову. За четвертим напрямком підприємству доцільно сформувати перелік потенційних партнерів на зовнішніх ринках та розповсюдити поміж них каталоги та комерційні пропозиції з метою формування пулу клієнтів.

Здійснені розрахунки засвідчили, що за умови реалізації наданих нами рекомендацій можна очікувати на істотне зростання обсягів експорту та збільшення коефіцієнту ефективності експорту до 1,38 у 2022 р., що для вітчизняного ринку є високим показником і, відповідно, є аргументом на користь дотримання запропонованих рекомендацій.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведене в випускній кваліфікаційній роботі дослідження дозволяє сформулювати такі висновки.

1. Аналіз світового ринку меблів засвідчив його активний розвиток протягом останніх років, про що свідчить зростання обсягів експорту та імпорту, яке має місце навіть попри тенденцію до зниження середніх цін. Основні учасники ринку залишаються незмінними протягом останніх років, зокрема ключовими експортерами уже понад 10 років є Китай, Німеччина, Польща, Італія, Мексика та США, а імпортерами – Китай, Німеччина, Польща, Італія та Мексика.
2. Аналіз конкурентної структури ринку показав, що світовий ринок меблів є достатньо конкурентним, оскільки поряд з понад 20 міжнародними компаніями, які забезпечують поставки глобально, активними учасниками ринку є також великі національні компанії-експортери, а також приватні підприємства, які спеціалізуються на виробництві та експорті нішевої продукції.
3. Оцінка показників фінансово-господарського стану ТОВ «Ено Меблі Лтд» показав, що протягом останніх років обсяги діяльності підприємства істотно збільшилися, обсяг чистого доходу у 2018 р. склав 117991,6 тис. грн., а чистого прибутку – 1865,36 тис. грн. Також за останні роки відбулося нарощування обсягів майна підприємства (зокрема за рахунок збільшення вартості основних засобів та дебіторської заборгованості). Водночас мало місце значне збільшення обсягів позикового капіталу, що наразі є однією з основних проблем підприємства. Також для ТОВ «Ено Меблі Лтд» характерний низький рівень абсолютної ліквідності, що вказує на необхідність перегляду політики управління фінансовими ресурсами. Також занепокоєння викликає зниження протягом останніх років показників рентабельності попри істотне збільшення обсягів чистого прибутку.

4. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» засвідчив, що досліджуване підприємства має значний організаційний та фінансовий потенціал для динамічного розвитку та нарощування обсягів виробництва і збуту в Україні і за кордоном. ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» бере активну участь у міжнародній економічній діяльності, виступаючи постачальником меблів, а також фурнітури, будівельних матеріалів і дров та брикетів на зовнішні ринки. Основною статтею експорту підприємства є меблі, питома вага яких у структурі експорту постійно збільшується, хоча позитивно на фінансові результати ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» впливають також поставки інших товарів за кордон. Постійний експорт підприємство нині здійснює до 4-х європейських країн: Великої Британії, Німеччини, Швеції та Австрії. Епізодичний експорт здійснюється до країн Східної Європи, а також інших країн ЄС.
5. Оцінка ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» вказує на те, що на нинішньому етапі рівень ефективності експорту ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» є достатньо високим і має тенденцію до збільшення (коефіцієнт ефективності дорівнює 1,27), проте необхідним є пошук шляхів покращення результатів операцій з продажу на зовнішніх ринках фурнітури та дров і брикетів.
6. Обґрунтовано, що ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» наразі має значний потенціал для поступового впровадження низки нововведень, реалізація яких сприятиме підвищенню показників ефективності його міжнародної економічної діяльності. Нами було визначено 4 ключові напрямки, у яких мають бути спрямовані дії керівництва підприємства: розширення асортименту меблів, зміна формату комунікації зі споживачами, вдосконалення Інтернет-сайту та пошук партнерів серед ремонтних компаній та будівельних фірм.
7. Розрахунок прогнозних показників міжнародної економічної діяльності ТОВ «ЕНО Меблі Лтд» за умов впровадження запропонованих заходів

засвідчив, що за умови реалізації наданих нами рекомендацій можна очікувати на істотне зростання обсягів експорту та збільшення коефіцієнту ефективності експорту до 1,38 у 2022 р., що для вітчизняного ринку є високим показником і, відповідно, є аргументом на користь дотримання запропонованих рекомендацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Статистичний портал UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en
2. Global Furniture Market Will Reach USD 472.30 Billion By 2024 [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://www.globenewswire.com/news-release/2018/09/07/1567975/0/en/Global-Furniture-Market-Will-Reach-USD-472-30-Billion-By-2024-Zion-Market-Research.html>
3. Global Furniture Market 2018-2024 Report [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://www.gminsights.com/industry-analysis/furniture-market>
4. Global Furniture Market 2018 Designing the Luxurious Future Trends, Growth, Revenue Analysis, Top Companies (IKEA, Masco (USA), Durham) and Forecast Till 2023 [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://www.reuters.com/brandfeatures/venture-capital/article?id=56785>
5. Official Data Foundation [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.in2013dollars.com/Other-furniture/price-inflation>
6. Огляд ринку меблів в Україні: тенденції розвитку [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://rubarbs.com/ua/article/oglyad-rinku-mebliv-v-ukraini-tendentsii-rozvitku>
7. Amazon's Furniture Sales Reached \$4B In 2017 [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://www.pymnts.com/news/retail/2018/amazon-online-home-furniture-sales/>
8. Сайт ТОВ «Ено Меблі Лтд» [електронний ресурс]. – режим доступу: http://eno.ua/about_us.php?l=1&id=1
9. Акименко О. Ю. Формування механізму сучасного регулювання зовнішньоекономічної діяльності як важливої передумови розвитку експортно орієнтованого виробництва [Електронний ресурс] / О. Ю. Акименко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2019.

- Вип. 24(1). - С. 5-9. - Режим доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24\(1\)__3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24(1)__3)
10. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник / С. В. Бестужева. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 268 с.
11. Волошан І. Г. Методичний підхід до оцінки ефективності експортної діяльності промислового підприємства [Електронний ресурс] / І. Г. Волошан // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2019. - Вип. 24(1). - С. 74-77. - Режим доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24\(1\)__16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24(1)__16)
12. Залізнюк В. П. Можливості та напрями розвитку експортної діяльності підприємств в умовах інтеграції України в європейський економічний простір / О. В. Кендюхов, В. П. Залізнюк // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – № 2 (9). – 2015. – С. 91–96.
13. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч./ Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
14. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник./ Ю. Г. Козак. – Одеса- «ТОВ.ПЛУТОН » , 2016. – 352 с.
15. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2014. – 762 с.
16. Маталка С. М. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності підприємств: монографія / С. М. Маталка. – Луганськ : Ноулідж. – 2011. – 210 с.
17. Міжнародна торгівля: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. Для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Моїсеєко Т. Є. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. - 287 с.
18. Моргун Г. В. Концепція стратегічного управління експортно-імпоротної діяльності підприємства / Г. В. Моргун // Вісник Хмельницького

- національного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – № 2, том 1. – 235 с. – С. 71 – 77.
19. Погребняк А.Ю. Еволюція наукових поглядів на сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність» / А.Ю.Погребняк, Т.Ю. Хоменко// Сучасні проблеми економіки і підприємництва : Збірник наукових праць. – Випуск 18. – Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2016. – 129с.
20. Попадинець Н.М. Меблеве виробництво: аналіз сучасного стану та перспективи розвитку/ Н.М. Попадинець// Економічні науки. Серія “Економіка та менеджмент”: Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет, 2011. - № 8 (30). – с. 257-266;
21. Стрілець В.Ф. Основні чинники формування й розвитку дизайну меблів/ В.Ф. Стрілець// Art and Design, 2018. - №4. – с. 117-138;
22. Чипак А.А. Обґрунтування напрямів покращання маркетингової діяльності вітчизняних виробників кухонних меблів/ А. А. Чипак, Н. Є. Кузьо, Н. С. Косар// Вісник Національного університету "Львівська політехніка", 2018. - №892. – с. 203- 212.
23. Дідченко О.І. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. - Запоріжжя: ЗДІА, 2014. - 218с.
24. Пітель Н.Я. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. / Пітель Н.Я., Альошкіна Л.П., Федорець Л.М. – Умань: Видавець «Сочінський». – 2012. – 266 с.
25. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2014. – 762 с.
26. Малярець Л. М. Аналітичне забезпечення аналізу ефективності експортно-імпоротної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Л. М. Малярець, П. О. Гринько // Проблеми економіки. - 2019. - № 1. - С. 208-216.
27. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової,

- М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
- 28.Ковтун Е.О. Експортно-імпорتنі операції України на зовнішніх ринках/ Ковтун Е.О. /Економічні науки – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=67541>
- 29.Саркісян Л. Г. Особливості розширення зовнішньоекономічних зв'язків. України в контексті глобалізації / Саркісян Л. Г., Ю.А. Ішук // Економіка і організація управління. – 2016. - №4. – С. 245-253.
- 30.Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- 31.Організація і планування експортно-імпоротної діяльності. Конспект лекцій / Герасимович Л.М. - Херсон: ХЕПІ, 2002. -79 с.
- 32.Внешнеэкономическая деятельность в глобальной экономике / В. К. Бурлачков, Н. А. Соколов, А. Е. Маркова и др. – Мн: Изд. дом «АТИСО», 2009. – 639 с.
- 33.Новак В.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: підручник. / В.О.Новак, Т.Л. Мостенська, М.Г.Луцький, Г.С.Гуріна, О.В.Ільєнко – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 495с.
- 34.Котиш О. М. Теоретичні аспекти визначення сутності поняття «зовнішньоекономічна операція» / О. М. Котиш // Економіка розвитку. - 2014. - № 2. - С. 99-103.
- 35.Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради, 1991. — № 29. — Ст. 377 (з подальшими змінами).
- 36.Павлюк Т. Бібліографічний опис для цитування: Павлюк Т. Організація та управління експортною діяльністю на машинобудівному підприємстві / Т. Павлюк // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. - 2014. - Вип. 19(2). - С. 155-165.
- 37.Орловська Ю. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. / за ред. Ю. В. Орловської. – Дніпропетровськ, 2010. – 304 с.

38. Савіцький А. В. Специфіка формування експортної стратегії розвитку в управлінні прибутковістю промислового підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Савіцький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2019. - № 1. - С. 37-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_1_9
39. Хоменко Т.Ю., Круш П.В. Методичні підходи до оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102593>
40. Залізнюк В. П. Можливості та напрями розвитку експортної діяльності підприємств в умовах інтеграції України в європейський економічний простір / О. В. Кендюхов, В. П. Залізнюк // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – № 2 (9). – 2015. – С. 91–96.
41. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон [монографія]. / Ю. Г. Козак, Н. В. Притула, О. А. Єрмакова та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 240 с.
42. Булатова А.С. Економіка / А.С. Булатова. – К.: МОЛОДЬ, 2012. – 600 с.
43. Прокушев Е.Ф. Зовнішньоекономічна діяльність / Е.Ф. Прокушев. – Тернопіль: Астон, 2013. – 320 с.
44. Швагер О.Р. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств: формування методики аналізу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7046>
45. Моргун Г. В. Концепція стратегічного управління експортно-імпортою діяльності підприємства / Г. В. Моргун // Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – № 2, том 1. – 235 с. – С. 71 – 77.
46. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / за ред. О. В. Шкурупій. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 112-114 с.
47. Ковтун Е.О. Експортно-імпортою операції України на зовнішніх ринках / Ковтун Е.О. / Економічні науки – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=67541>

48. Акімова О.В. Проблеми зовнішньоекономічної діяльності та напрямки оптимізації експортно-імпортних потоків України / О.В.Акімова, А.В.Чепіга // Научный вестник ДГМА. – 2011. – №1. – С.215-222.
49. Маталка С. М. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності підприємств: монографія / С. М. Маталка. – Луганськ : Ноулідж. – 2011. – 210 с.
50. Булатова А.С. Економіка / А.С. Булатова. – К.: МОЛОДЬ, 2012. – 600 с.
51. Погребняк А.Ю. Еволюція наукових поглядів на сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність» / А.Ю.Погребняк, Т.Ю. Хоменко// Сучасні проблеми економіки і підприємництва : Збірник наукових праць. – Випуск 18. – Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2016. – 129 с.

Обсяги експорту меблів у 2010 – 2018 рр. у розрізі країн світу, тис. дол. США

Експорт	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Китай	38921472,01	44769726,28	56187396,49	59488161,27	59932635,35	60632721,81	55516275,58	58335857,00	63827574,40
Німеччина	10773845,29	13046204,85	12282901,67	12457768,64	13002142,27	11697396,79	11817918,39	12411964,99	13385547,65
Польща	7776251,99	9264395,33	8575194,88	9730558,44	10937385,64	9836770,91	10500482,81	11356189,21	13145843,42
Італія	10525053,48	11504335,55	10777630,09	11434329,91	11819391,56	10488487,13	10538499,46	11095080,68	11944846,67
Мексика	4353468,55	4828028,82	5802308,22	6471793,42	7505706,03	7572560,56	7809453,70	8013736,43	7993638,40
США	5891878,55	6415864,50	7197989,35	7584534,11	8105408,88	8029962,15	7894445,01	7821419,27	7741067,86
В'єтнам	2960269,26	3140290,59	3640051,04	4032248,46	4712321,51	5185970,53	5537476,31	6267941,68	7272000,15
Канада	3476634,23	3724590,99	3843827,73	3826405,53	4050524,89	4293492,13	4587776,37	4595278,23	4625403,41
Чехія	2260601,31	2693361,58	2490303,17	3006264,11	3483976,35	3382290,55	3994129,47	4405353,28	4592644,85
Нідерланди	1856960,11	2363225,31	2187782,80	2260241,19	2369351,04	2391759,39	2549244,81	2926197,25	3065775,51
Велика Британія	1783860,34	2138382,24	2057747,02	2217817,85	2639357,82	2617238,26	2671226,05	3054004,92	3032821,89
Франція	2751479,66	2962441,13	2700995,34	2864843,36	2854266,32	2619240,28	2672965,61	2849150,12	2928885,07
Румунія	1520408,05	1840437,42	1773817,03	2104281,80	2430068,32	2199118,69	2353029,33	2415429,44	2743671,54
Іспанія	1768939,11	1868789,32	1785723,61	2128967,44	2245590,21	2058440,65	2284495,71	2383191,67	2632271,47
Данія	2075132,05	2262122,43	2190767,64	2263204,14	2407990,24	2191790,70	2239339,31	2392184,61	2518582,20
Литва	955488,34	1227665,37	1376692,79	1535320,40	1749880,67	1532591,04	1624029,75	1843128,37	2104599,81
Швеція	2229541,91	2560541,13	2407901,11	2354685,94	2283819,75	1972836,77	1961501,70	2050851,14	2100103,67
Португалія	1340279,60	1507186,54	1439797,44	1612727,08	1828571,17	1716141,24	1838093,12	1973550,05	2089942,09
Україна	274872,48	396219,42	448463,89	485600,96	486063,38	370619,81	371512,08	510574,04	582128,09
Світ	129378431,00	146237649,00	156770068,00	166461973,00	173905343,00	167906204,00	166065780,00	175522334,00	189430257,00

Джерело: статистичний портал UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

Географічна структура експорту меблів у 2010 – 2018 рр. у розрізі країн світу, %

Експорт	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Китай	30,08	30,61	35,84	35,74	34,46	36,11	33,43	33,24	33,69
Німеччина	8,33	8,92	7,83	7,48	7,48	6,97	7,12	7,07	7,07
Польща	6,01	6,34	5,47	5,85	6,29	5,86	6,32	6,47	6,94
Італія	8,14	7,87	6,87	6,87	6,80	6,25	6,35	6,32	6,31
Мексика	3,36	3,30	3,70	3,89	4,32	4,51	4,70	4,57	4,22
США	4,55	4,39	4,59	4,56	4,66	4,78	4,75	4,46	4,09
В'єтнам	2,29	2,15	2,32	2,42	2,71	3,09	3,33	3,57	3,84
Канада	2,69	2,55	2,45	2,30	2,33	2,56	2,76	2,62	2,44
Чехія	1,75	1,84	1,59	1,81	2,00	2,01	2,41	2,51	2,42
Нідерланди	1,44	1,62	1,40	1,36	1,36	1,42	1,54	1,67	1,62
Велика Британія	1,38	1,46	1,31	1,33	1,52	1,56	1,61	1,74	1,60
Франція	2,13	2,03	1,72	1,72	1,64	1,56	1,61	1,62	1,55
Румунія	1,18	1,26	1,13	1,26	1,40	1,31	1,42	1,38	1,45
Іспанія	1,37	1,28	1,14	1,28	1,29	1,23	1,38	1,36	1,39
Данія	1,60	1,55	1,40	1,36	1,38	1,31	1,35	1,36	1,33
Литва	0,74	0,84	0,88	0,92	1,01	0,91	0,98	1,05	1,11
Швеція	1,72	1,75	1,54	1,41	1,31	1,17	1,18	1,17	1,11
Португалія	1,04	1,03	0,92	0,97	1,05	1,02	1,11	1,12	1,10
Україна	0,21	0,27	0,29	0,29	0,28	0,22	0,22	0,29	0,31
Світ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором на даних статистичного порталу UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

Обсяги імпорту меблів у 2010 – 2018 рр. у розрізі країн світу, тис. дол. США

Імпорт	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
США	19682599,01	22636190,63	23346777,16	23265902,09	24108554,76	23134245,69	22471672,54	24073901,89	26114324,90
Китай	13960015,65	17433948,66	18181992,28	19499923,15	19592346,25	16795643,25	15879206,88	18437929,39	21359060,88
Німеччина	10668167,52	12602975,37	11612132,13	11873145,64	12149556,67	10576163,86	10606720,17	11677533,55	12928327,09
Японія	6940591,60	8553804,74	8860310,94	8331660,61	8121847,52	6255684,21	6069240,47	6714743,06	7482176,08
Велика Британія	6276175,23	7176062,33	6891370,11	6572225,28	6943443,23	6302510,58	6363679,36	6413324,36	6696402,11
Франція	5991715,06	7136752,54	6666752,31	6712535,53	6598720,76	5633982,48	5605548,63	6131326,40	6593745,22
Нідерланди	5164087,87	5943660,24	5869269,61	5897615,25	5895699,28	5121051,20	5007973,42	5746457,89	6460293,53
Китай	4413691,98	5108547,38	5534864,69	6214168,68	6006130,66	5593055,00	5471244,48	5893174,40	6273270,31
Корея	4252080,07	5244052,24	5195755,97	5155729,70	5255569,78	4364869,35	4061819,44	4784691,68	5351922,18
Індія	3500293,87	4624027,91	4889763,79	4660455,67	4593694,64	3907447,31	3567047,92	4440523,54	5106646,50
Італія	4869843,72	5588319,82	4891041,16	4793363,53	4740825,59	4109332,64	4045779,79	4514155,35	4993396,62
Мексика	3014817,34	3508428,06	3707514,07	3812101,49	3999768,64	3952322,21	3870643,51	4203691,13	4642684,70
Канада	3921087,02	4505795,09	4623661,81	4617850,73	4630889,77	4193747,29	4029661,34	4324051,91	4598662,94
Бельгія	3912558,97	4663486,04	4378826,66	4885271,97	4527725,41	3710250,47	3727127,13	4064122,81	4503889,77
Іспанія	3155471,99	3628345,19	3258351,76	3322668,46	3509777,73	3052660,32	3025388,74	3509215,62	3875688,68
Сінгапур	3107911,34	3657704,91	3797228,89	3730157,40	3662473,22	2967445,89	2919083,69	3277097,13	3706582,26
Китай, провінція Тайвань	2513151,68	2813155,83	2708631,53	2692560,99	2738448,87	2285082,86	2309300,98	2596091,75	2867114,54
Швейцарія та Ліхтенштейн	1762806,26	2082198,98	2950710,61	3210504,62	2750539,93	2531524,60	2691572,32	2675014,96	2786655,56
Польща	1741275,90	2091915,46	1914301,12	2056137,93	2166872,92	1896964,74	1885178,19	2179785,76	2676998,87
ОАЕ	1650000,00	2109450,00	2610229,20	2949669,18	2986112,77	2870248,48	2708820,74	2709549,68	2557895,78
Тайланд	1823933,80	2284833,02	2475758,52	2507082,38	2279315,07	2020194,28	1957142,46	2221676,15	2491735,19
В'єтнам	848385,53	1067498,54	1137804,31	1320325,31	1478390,48	1657758,58	1749783,50	2132152,99	2461540,38
Російська Федерація	2289116,58	3060914,90	3161929,18	3149450,95	2866487,77	1827819,65	1822572,14	2282127,50	2402257,56
Австралія	2017033,34	2342058,23	2504647,94	2324812,71	2275442,31	2001137,80	1894060,28	2284417,37	2355191,41
Туреччина	1855443,32	2408416,76	2365451,41	2516612,50	2421771,17	2072065,09	1986182,35	2337996,51	2230390,38
Малайзія	1645862,73	1875730,09	1961966,19	2058135,25	2088234,29	1761745,98	1683752,28	1947201,87	2173582,64
Україна	607371,35	826075,37	846566,67	769860,13	543814,09	375161,53	392496,26	494391,56	568377,38
Світ	153679342,86	183468107,39	185141362,45	188765486,78	189040194,00	165854408,16	160939348,50	178738525,38	197147598,64

Джерело: Статистичний портал UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

Географічна структура імпорту меблів у 2010 – 2018 рр. у розрізі країн світу, %

Імпорт	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
США	12,81	12,34	12,61	12,33	12,75	13,95	13,96	13,47	13,25
Китай	9,08	9,50	9,82	10,33	10,36	10,13	9,87	10,32	10,83
Німеччина	6,94	6,87	6,27	6,29	6,43	6,38	6,59	6,53	6,56
Японія	4,52	4,66	4,79	4,41	4,30	3,77	3,77	3,76	3,80
Велика Британія	4,08	3,91	3,72	3,48	3,67	3,80	3,95	3,59	3,40
Франція	3,90	3,89	3,60	3,56	3,49	3,40	3,48	3,43	3,34
Нідерланди	3,36	3,24	3,17	3,12	3,12	3,09	3,11	3,22	3,28
Китай	2,87	2,78	2,99	3,29	3,18	3,37	3,40	3,30	3,18
Корея	2,77	2,86	2,81	2,73	2,78	2,63	2,52	2,68	2,71
Індія	2,28	2,52	2,64	2,47	2,43	2,36	2,22	2,48	2,59
Італія	3,17	3,05	2,64	2,54	2,51	2,48	2,51	2,53	2,53
Мексика	1,96	1,91	2,00	2,02	2,12	2,38	2,41	2,35	2,35
Канада	2,55	2,46	2,50	2,45	2,45	2,53	2,50	2,42	2,33
Бельгія	2,55	2,54	2,37	2,59	2,40	2,24	2,32	2,27	2,28
Іспанія	2,05	1,98	1,76	1,76	1,86	1,84	1,88	1,96	1,97
Сінгапур	2,02	1,99	2,05	1,98	1,94	1,79	1,81	1,83	1,88
Китай, провінція Тайвань	1,64	1,53	1,46	1,43	1,45	1,38	1,43	1,45	1,45
Швейцарія та Ліхтенштейн	1,15	1,13	1,59	1,70	1,46	1,53	1,67	1,50	1,41
Польща	1,13	1,14	1,03	1,09	1,15	1,14	1,17	1,22	1,36
ОАЕ	1,07	1,15	1,41	1,56	1,58	1,73	1,68	1,52	1,30
Тайланд	1,19	1,25	1,34	1,33	1,21	1,22	1,22	1,24	1,26
В'єтнам	0,55	0,58	0,61	0,70	0,78	1,00	1,09	1,19	1,25
Російська Федерація	1,49	1,67	1,71	1,67	1,52	1,10	1,13	1,28	1,22
Австралія	1,31	1,28	1,35	1,23	1,20	1,21	1,18	1,28	1,19
Туреччина	1,21	1,31	1,28	1,33	1,28	1,25	1,23	1,31	1,13
Малайзія	1,07	1,02	1,06	1,09	1,10	1,06	1,05	1,09	1,10
Україна	0,40	0,45	0,46	0,41	0,29	0,23	0,24	0,28	0,29
Світ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором на даних статистичного порталу UNCTAD [електронний ресурс]. – режим доступу: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en

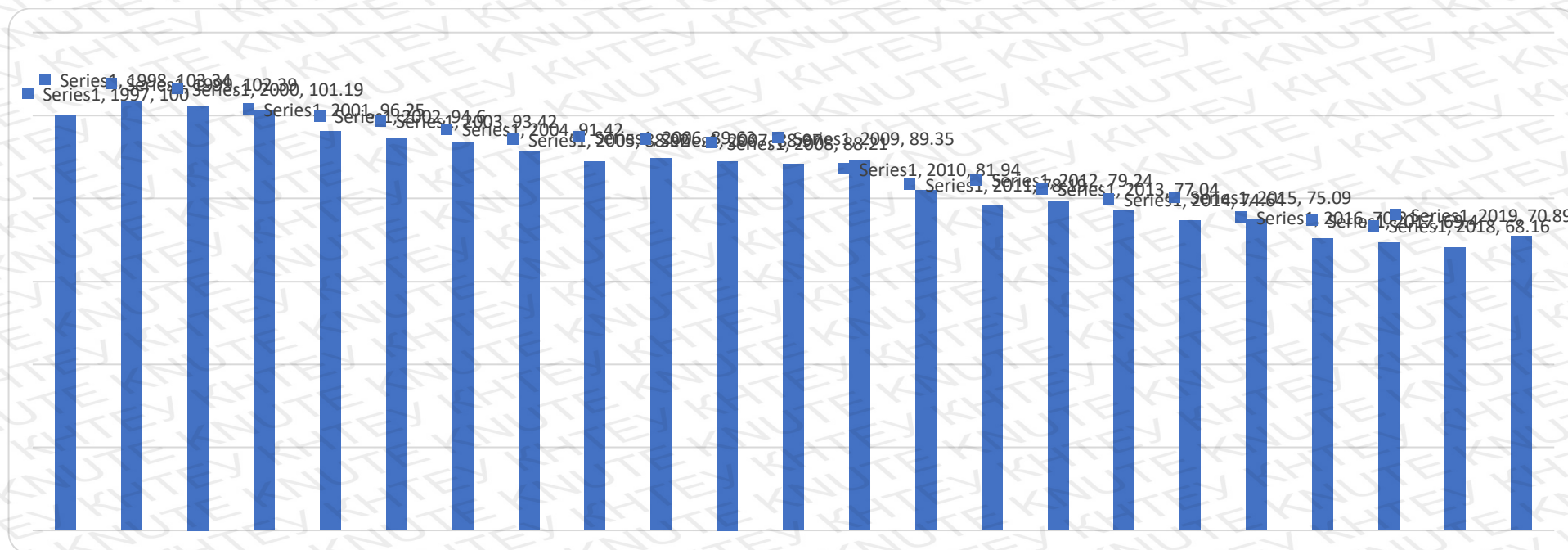

Рис. Динаміка середніх цін на меблі у світі у 1997 – 2019 рр., % (1997 – 100%)

Джерело: Official Data Foundation [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.in2013dollars.com/Other-furniture/price-inflation>

Обсяги та абсолютна зміна фінансових результатів

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	23579430,9	40011351,1	71844707,6	82124224,7	117991614,2	16431920,2	31833356,5	10279517,2	35867389,5	94412183,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	20196024,5	32522923,9	62379617,0	74608626,5	87771137,8	12326899,4	29856693,1	12229009,5	13162511,4	67575113,3
Валовий прибуток (збиток)	3383406,4	7488427,2	9465090,6	7515598,3	30220476,4	4105020,8	1976663,4	-1949492,3	22704878,1	26837070,0
Інші операційні доходи	10198710,1	35343034,5	50784521,3	69740931,9	58390073,3	25144324,4	15441486,8	18956410,6	-11350858,6	48191363,3
Адміністративні витрати	680925,1	1409567,7	2511207,6	2502733,4	4542482,1	728642,6	1101639,9	-8474,2	2039748,7	3861557,1
Витрати на збут	2136125,4	3710064,8	7216749,9	7414883,6	18213846,2	1573939,4	3506685,1	198133,8	10798962,6	16077720,8
Інші операційні витрати	8968411,1	33928859,8	50613962,1	60798010,6	58139211,5	24960448,7	16685102,3	10184048,4	-2658799,0	49170800,5
Фінансовий результат від операційної діяльності	1796654,9	3782969,4	-92307,7	6540902,6	7715009,9	1986314,5	-3875277,1	6633210,3	1174107,3	5918355,0
Дохід від участі в капіталі	0,0	0,0	5578144,7	371248,6	0,0	0,0	5578144,7	-5206896,1	-371248,6	0,0
Інші фінансові доходи	0,0	0,0	23303,9	0,0	0,0	0,0	23303,9	-23303,9	0,0	0,0
Інші доходи	1345,1	302,6	328339,8	43514,1	1738042,0	-1042,5	328037,1	-284825,7	1694527,9	1736696,9
Фінансові витрати	776831,0	2149778,2	3173805,6	3676739,8	4270165,9	1372947,3	1024027,4	502934,2	593426,1	3493335,0
Витрати від участі в капіталі	0,0	0,0	0,0	0,0	222480,1	0,0	0,0	0,0	222480,1	222480,1
Інші витрати	109087,9	299453,7	945406,1	590433,2	2644238,3	190365,8	645952,4	-354972,8	2053805,1	2535150,4
Фінансовий результат до оподаткування	912081,1	1334040,1	1718269,0	2688492,2	2316167,5	421959,0	384228,8	970223,2	-372324,7	1404086,4
Витрати (дохід) з податку на прибуток	95098,8	333518,4	429558,8	865036,1	450811,5	238419,6	96040,4	435477,3	-414224,7	355712,6
Чистий фінансовий результат	816982,3	1000521,7	1288710,1	1823456,1	1865356,1	183539,4	288188,4	534745,9	41900,0	1048373,8

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Додаток Ж

Обсяги та відносна зміна фінансових результатів

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	23579430,9	40011351,1	71844707,6	82124224,7	117991614,2	1,70	1,80	1,14	1,44	5,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	20196024,5	32522923,9	62379617,0	74608626,5	87771137,8	1,61	1,92	1,20	1,18	4,35
Валовий прибуток (збиток)	3383406,4	7488427,2	9465090,6	7515598,3	30220476,4	2,21	1,26	0,79	4,02	8,93
Інші операційні доходи	10198710,1	35343034,5	50784521,3	69740931,9	58390073,3	3,47	1,44	1,37	0,84	5,73
Адміністративні витрати	680925,1	1409567,7	2511207,6	2502733,4	4542482,1	2,07	1,78	1,00	1,82	6,67
Витрати на збут	2136125,4	3710064,8	7216749,9	7414883,6	18213846,2	1,74	1,95	1,03	2,46	8,53
Інші операційні витрати	8968411,1	33928859,8	50613962,1	60798010,6	58139211,5	3,78	1,49	1,20	0,96	6,48
Фінансовий результат від операційної діяльності	1796654,9	3782969,4	-92307,7	6540902,6	7715009,9	2,11	-0,02	-70,86	1,18	4,29
Дохід від участі в капіталі	0,0	0,0	5578144,7	371248,6	0,0	-	-	0,07	0,00	-
Інші фінансові доходи	0,0	0,0	23303,9	0,0	0,0	-	-	0,00	-	-
Інші доходи	1345,1	302,6	328339,8	43514,1	1738042,0	0,23	1084,89	0,13	39,94	1292,13
Фінансові витрати	776831,0	2149778,2	3173805,6	3676739,8	4270165,9	2,77	1,48	1,16	1,16	5,50
Витрати від участі в капіталі	0,0	0,0	0,0	0,0	222480,1	-	-	-	-	-
Інші витрати	109087,9	299453,7	945406,1	590433,2	2644238,3	2,75	3,16	0,62	4,48	24,24
Фінансовий результат до оподаткування	912081,1	1334040,1	1718269,0	2688492,2	2316167,5	1,46	1,29	1,56	0,86	2,54
Витрати (дохід) з податку на прибуток	95098,8	333518,4	429558,8	865036,1	450811,5	3,51	1,29	2,01	0,52	4,74
Чистий фінансовий результат	816982,3	1000521,7	1288710,1	1823456,1	1865356,1	1,22	1,29	1,41	1,02	2,28

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Вартість та абсолютна зміна активів
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	На 31.12.					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Необоротні активи	7913210,9	12171539,9	20990106,4	27430328,0	28013867,6	4258329,0	8818566,5	6440221,6	583539,6	20100656,7
Нематеріальні активи	1143,3	4338,0	8440,5	3732,7	190130,4	3194,6	4102,6	-4707,9	186397,7	188987,1
Незавершені капітальні інвестиції	374577,7	101084,5	752989,0	540731,7	492644,2	-273493,2	651904,5	-212257,3	-48087,5	118066,5
Основні засоби	4571939,9	7721735,4	10253960,2	17028070,1	17859478,7	3149795,5	2532224,8	6774109,9	831408,5	13287538,7
Довгострокові фінансові інвестиції	1214561,3	1238235,1	6907611,4	7278860,0	5599161,9	23673,8	5669376,3	371248,6	-1679698,1	4384600,6
Довгострокова дебіторська заборгованість	1750988,6	3106146,9	3053553,3	2285297,4	2602708,2	1355158,3	-52593,6	-768255,9	317410,8	851719,6
Відстрочені податкові активи	0,0	0,0	13551,9	293636,1	1269744,2	0,0	13551,9	280084,2	976108,1	1269744,2
Оборотні активи	16875232,7	26527528,1	39954419,6	47423981,7	81053959,4	9652295,4	13426891,5	7469562,1	33629977,8	64178726,7
Запаси	3510316,9	6890764,0	10745898,2	10744654,0	11336634,1	3380447,1	3855134,2	-1244,2	591980,1	7826317,2
Векселі одержані	0,0	16645,7	0,0	2515646,4	0,0	16645,7	-16645,7	2515646,4	-2515646,4	0,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи послуги	10571942,7	12193229,7	25246585,9	26424257,7	48713263,5	1621287,0	13053356,2	1177671,8	22289005,7	38141320,8
Дебіторська заборгованість за рахунками: - за виданими авансами	907,9	1883,1	8944,9	0,0	11100938,3	975,2	7061,8	-8944,9	11100938,3	11100030,4
- з бюджетом	219722,7	2016814,7	701471,5	3762624,7	4778278,8	1797092,0	-1315343,2	3061153,2	1015654,1	4558556,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	748348,4	452963,6	2613771,7	3684575,1	4723734,9	-295384,8	2160808,1	1070803,4	1039159,8	3975386,5
Гроші та їх еквіваленти	15300,6	1206120,8	555460,5	217873,2	308802,2	1190820,2	-650660,2	-337587,4	90929,0	293501,6
Витрати майбутніх періодів	1621320,6	2791,1	16376,6	15535,9	48020,2	-1618529,5	13585,5	-840,7	32484,3	-1573300,4
Інші оборотні активи	187372,9	3746315,3	65910,1	58814,7	44287,5	3558942,4	-3680405,2	-7095,4	-14527,1	-143085,4
Баланс	24788443,6	38699068,0	60944526,0	74854309,6	109067827,0	13910624,4	22245458,0	13909783,7	34213517,3	84279383,4

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Вартість та відносна зміна активів
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	На 31.12.					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Необоротні активи	7913210,9	12171539,9	20990106,4	27430328,0	28013867,6	1,54	1,72	1,31	1,02	3,54
Нематеріальні активи	1143,3	4338,0	8440,5	3732,7	190130,4	3,79	1,95	0,44	50,94	166,29
Незавершені капітальні інвестиції	374577,7	101084,5	752989,0	540731,7	492644,2	0,27	7,45	0,72	0,91	1,32
Основні засоби	4571939,9	7721735,4	10253960,2	17028070,1	17859478,7	1,69	1,33	1,66	1,05	3,91
Довгострокові фінансові інвестиції	1214561,3	1238235,1	6907611,4	7278860,0	5599161,9	1,02	5,58	1,05	0,77	1,02
Довгострокова дебіторська заборгованість	1750988,6	3106146,9	3053553,3	2285297,4	2602708,2	1,77	0,98	0,75	1,14	1,77
Відстрочені податкові активи	0,0	0,0	13551,9	293636,1	1269744,2	-	-	21,67	4,32	-
Оборотні активи	16875232,7	26527528,1	39954419,6	47423981,7	81053959,4	1,57	1,51	1,19	1,71	1,57
Запаси	3510316,9	6890764,0	10745898,2	10744654,0	11336634,1	1,96	1,56	1,00	1,06	1,96
Векселі одержані	0,0	16645,7	0,0	2515646,4	0,0	-	0,00	-	0,00	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи послуги	10571942,7	12193229,7	25246585,9	26424257,7	48713263,5	1,15	2,07	1,05	1,84	1,15
Дебіторська заборгованість за рахунками: - за виданими авансами	907,9	1883,1	8944,9	0,0	11100938,3	2,07	4,75	0,00	-	12226,44
- з бюджетом	219722,7	2016814,7	701471,5	3762624,7	4778278,8	9,18	0,35	5,36	1,27	21,75
Інша поточна дебіторська заборгованість	748348,4	452963,6	2613771,7	3684575,1	4723734,9	0,61	5,77	1,41	1,28	6,31
Гроші та їх еквіваленти	15300,6	1206120,8	555460,5	217873,2	308802,2	78,83	0,46	0,39	1,42	20,18
Витрати майбутніх періодів	1621320,6	2791,1	16376,6	15535,9	48020,2	0,00	5,87	0,95	3,09	0,03
Інші оборотні активи	187372,9	3746315,3	65910,1	58814,7	44287,5	19,99	0,02	0,89	0,75	0,24
Баланс	24788443,6	38699068,0	60944526,0	74854309,6	109067827,0	1,56	1,57	1,23	1,46	4,40

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Структура активів

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., %

Показник	На 31.12.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Необоротні активи	31,92	31,45	34,44	36,64	25,68
Нематеріальні активи	0,00	0,01	0,01	0,00	0,17
Незавершені капітальні інвестиції	1,51	0,26	1,24	0,72	0,45
Основні засоби	18,44	19,95	16,83	22,75	16,37
Довгострокові фінансові інвестиції	4,90	3,20	11,33	9,72	5,13
Довгострокова дебіторська заборгованість	7,06	8,03	5,01	3,05	2,39
Відстрочені податкові активи	0,00	0,00	0,02	0,39	1,16
Оборотні активи	68,08	68,55	65,56	63,36	74,32
Запаси	14,16	17,81	17,63	14,35	10,39
Векселі одержані	0,00	0,04	0,00	3,36	0,00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи послуги	42,65	31,51	41,43	35,30	44,66
Дебіторська заборгованість за рахунками:	0,00	0,00	0,01	0,00	10,18
- за виданими авансами					
- з бюджетом	0,89	5,21	1,15	5,03	4,38
Інша поточна дебіторська заборгованість	3,02	1,17	4,29	4,92	4,33
Гроші та їх еквіваленти	0,06	3,12	0,91	0,29	0,28
Витрати майбутніх періодів	6,54	0,01	0,03	0,02	0,04
Інші оборотні активи	0,76	9,68	0,11	0,08	0,04
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

Додаток І

**Вартість та абсолютна зміна пасивів
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.**

Показник	На 31.12.					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Власний капітал	8688764,0	9246275,8	10534986,0	15805270,1	17670626,1	557511,8	1288710,1	5270284,1	1865356,1	8981862,1
Зареєстрований (пайовий) капітал	8911311,4	8961752,8	8961752,8	12408580,8	12408580,8	50441,4	0,0	3446828,0	0,0	3497269,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	221841,2	284523,0	1573233,2	3396689,3	5262045,3	62681,8	1288710,1	1823456,1	1865356,1	5040204,1
Неоплачений капітал	-444388,6	0,0	0,0	0,0	0,0	444388,6	0,0	0,0	0,0	444388,6
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	5135336,6	17375241,4	25957261,3	46787229,8	39808630,5	12239904,8	8582020,0	20829968,5	-6978599,3	34673293,9
Відстрочені податкові зобов'язання	2567668,3	268987,1	2120882,0	4014515,5	3380097,4	-2298681,2	1851894,9	1893633,5	-634418,1	812429,1
Довгострокові кредити банків	1626095,8	16056703,5	15276947,0	27171092,9	21225903,1	14430607,8	-779756,6	11894145,9	-5945189,8	19599807,3
Інші довгострокові зобов'язання	941572,5	1049517,1	8559432,3	15530801,7	15091255,4	107944,6	7509915,2	6971369,4	-439546,2	14149682,9
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	0,0	0,0	0,0	70819,7	111374,6	0,0	0,0	70819,7	40554,9	111374,6
Цільове фінансування	0,0	33,6	0,0	0,0	0,0	33,6	-33,6	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання і забезпечення	10964343,0	12077550,8	24452278,7	12261809,8	51588570,4	1113207,7	12374727,9	-12190468,9	39326760,6	40624227,3
Короткострокові кредити банків	362303,7	4472385,3	2270747,6	593670,4	14618123,6	4110081,6	-2201637,6	-1677077,3	14024453,2	14255819,9
Векселі видані	224094,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-224094,3	0,0	0,0	0,0	-224094,3
Поточна кредиторська заборгованість: за товари, роботи, послуги	9685183,1	5710099,3	16978032,3	5538405,7	28861484,6	-3975083,8	11267932,9	-11439626,5	23323078,9	19176301,5
за розрахунками з бюджетом	34535,5	45464,5	271072,0	346767,7	243934,5	10929,0	225607,5	75695,7	-102833,2	209399,0
за розрахунками зі страхування	61202,2	96712,9	123816,8	116721,4	229609,2	35510,7	27103,8	-7095,4	112887,8	168407,0
за розрахунками з оплати праці	113022,3	191240,1	287246,9	273056,0	417587,4	78217,8	96006,8	-14190,8	144531,4	304565,1
за одержаними авансами	98226,2	106498,6	41597,3	2410425,7	5278657,3	8272,4	-64901,2	2368828,3	2868231,7	5180431,2
Інші поточні зобов'язання	385775,7	1455150,1	4479765,8	2982762,9	1939173,7	1069374,4	3024615,7	-1497002,9	-1043589,2	1553398,0
Баланс	24788443,6	38699068,0	60944526,0	74854309,6	109067827,0	13910624,4	22245458,0	13909783,7	34213517,3	84279383,4

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Вартість та відносна зміна пасивів
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	На 31.12.					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Власний капітал	8688764,0	9246275,8	10534986,0	15805270,1	17670626,1	1,06	1,14	1,50	1,12	2,03
Зареєстрований (пайовий) капітал	8911311,4	8961752,8	8961752,8	12408580,8	12408580,8	1,01	1,00	1,38	1,00	1,39
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	221841,2	284523,0	1573233,2	3396689,3	5262045,3	1,28	5,53	2,16	1,55	23,72
Неоплачений капітал	-444388,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	-	-	-	0,00
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	5135336,6	17375241,4	25957261,3	46787229,8	39808630,5	3,38	1,49	1,80	0,85	7,75
Відстрочені податкові зобов'язання	2567668,3	268987,1	2120882,0	4014515,5	3380097,4	0,10	7,88	1,89	0,84	1,32
Довгострокові кредити банків	1626095,8	16056703,5	15276947,0	27171092,9	21225903,1	9,87	0,95	1,78	0,78	13,05
Інші довгострокові зобов'язання	941572,5	1049517,1	8559432,3	15530801,7	15091255,4	1,11	8,16	1,81	0,97	16,03
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	0,0	0,0	0,0	70819,7	111374,6	-	-	-	1,57	-
Цільове фінансування	0,0	33,6	0,0	0,0	0,0	-	0,00	-	-	-
Поточні зобов'язання і забезпечення	10964343,0	12077550,8	24452278,7	12261809,8	51588570,4	1,10	2,02	0,50	4,21	4,71
Короткострокові кредити банків	362303,7	4472385,3	2270747,6	593670,4	14618123,6	12,34	0,51	0,26	24,62	40,35
Векселі видані	224094,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	-	-	-	0,00
Поточна кредиторська заборгованість: за товари, роботи, послуги	9685183,1	5710099,3	16978032,3	5538405,7	28861484,6	0,59	2,97	0,33	5,21	2,98
за розрахунками з бюджетом	34535,5	45464,5	271072,0	346767,7	243934,5	1,32	5,96	1,28	0,70	7,06
за розрахунками зі страхування	61202,2	96712,9	123816,8	116721,4	229609,2	1,58	1,28	0,94	1,97	3,75
за розрахунками з оплати праці	113022,3	191240,1	287246,9	273056,0	417587,4	1,69	1,50	0,95	1,53	3,69
за одержаними авансами	98226,2	106498,6	41597,3	2410425,7	5278657,3	1,08	0,39	57,95	2,19	53,74
Інші поточні зобов'язання	385775,7	1455150,1	4479765,8	2982762,9	1939173,7	3,77	3,08	0,67	0,65	5,03
Баланс	24788443,6	38699068,0	60944526,0	74854309,6	109067827,0	1,56	1,57	1,23	1,46	4,40

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Структура пасивів

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр., %

Показник	На 31.12.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Власний капітал	35,05	23,89	17,29	21,11	16,20
Зареєстрований (пайовий) капітал	35,95	23,16	14,70	16,58	11,38
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	0,89	0,74	2,58	4,54	4,82
Неоплачений капітал	-1,79	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	20,72	44,90	42,59	62,50	36,50
Відстрочені податкові зобов'язання	10,36	0,70	3,48	5,36	3,10
Довгострокові кредити банків	6,56	41,49	25,07	36,30	19,46
Інші довгострокові зобов'язання	3,80	2,71	14,04	20,75	13,84
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	0,00	0,00	0,00	0,09	0,10
Цільове фінансування	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Поточні зобов'язання і забезпечення	44,23	31,21	40,12	16,38	47,30
Короткострокові кредити банків	1,46	11,56	3,73	0,79	13,40
Векселі видані	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість: за товари, роботи, послуги	39,07	14,76	27,86	7,40	26,46
за розрахунками з бюджетом	0,14	0,12	0,44	0,46	0,22
за розрахунками зі страхування	0,25	0,25	0,20	0,16	0,21
за розрахунками з оплати праці	0,46	0,49	0,47	0,36	0,38
за одержаними авансами	0,40	0,28	0,07	3,22	4,84
Інші поточні зобов'язання	1,56	3,76	7,35	3,98	1,78
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

Додаток Л

Таблиця 1

Обсяги та абсолютна зміна експорту ТОВ «Ено Меблі Лтд» у розрізі товарних груп у 2014 – 2018 рр., грн

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Фурнітура	369371,8	865973,7	1163698,0	1560332,0	1897023,6	496601,9	297724,3	396634,0	336691,6	1527651,8
Дрова та брикети	654640,5	312712,7	897915,2	971057,7	1241573,6	-341927,8	585202,5	73142,5	270515,9	586933,1
Будівельні матеріали	1491125,5	2852501,2	4679933,8	5710151,2	7991448,4	1361375,7	1827432,6	1030217,4	2281297,2	6500322,9
Меблі	8850148,0	16014499,3	29175059,2	33256651,1	51893995,2	7164351,3	13160559,9	4081591,9	18637344,1	43043847,2
Усього	11365285,7	20045686,9	35916606,2	41498192,0	63024040,8	8680401,2	15870919,3	5581585,8	21525848,8	51658755,1

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця 2

Обсяги та відносна зміна експорту ТОВ «Ено Меблі Лтд» у розрізі товарних груп у 2014 – 2018 рр., грн

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Фурнітура	369371,8	865973,7	1163698,0	1560332,0	1897023,6	2,34	1,34	1,34	1,22	5,14
Дрова та брикети	654640,5	312712,7	897915,2	971057,7	1241573,6	0,48	2,87	1,08	1,28	1,90
Будівельні матеріали	1491125,5	2852501,2	4679933,8	5710151,2	7991448,4	1,91	1,64	1,22	1,40	5,36
Меблі	8850148,0	16014499,3	29175059,2	33256651,1	51893995,2	1,81	1,82	1,14	1,56	5,86
Усього	11365285,7	20045686,9	35916606,2	41498192,0	63024040,8	1,76	1,79	1,16	1,52	5,55

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток М

Таблиця 1

Обсяги та абсолютна зміна експорту ТОВ «Ено Меблі Лтд» у розрізі країн спрямування у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Швеція	1617280,2	3028903,3	4751767,0	5535858,8	7588094,5	1411623,1	1722863,7	784091,8	2052235,7	5970814,3
Велика Британія	1031967,9	1627709,8	2995445,0	3311555,7	5016713,6	595741,9	1367735,2	316110,7	1705157,9	3984745,7
Німеччина	5129153,4	9285162,2	18033728,0	20695148,3	31096061,7	4156008,8	8748565,8	2661420,3	10400913,4	25966908,3
Австрія	1391111,0	2447578,4	3297144,5	3709938,4	7361208,0	1056467,4	849566,1	412793,9	3651269,6	5970097,0
Інші країни	2195773,2	3656333,3	6838521,8	8245690,7	11961962,9	1460560,1	3182188,5	1407168,9	3716272,2	9766189,7
Усього	11365285,7	20045686,9	35916606,2	41498192,0	63024040,8	8680401,2	15870919,3	5581585,8	21525848,8	51658755,1

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця 2

Обсяги та відносна зміна експорту ТОВ «Ено Меблі Лтд» у розрізі країн спрямування у 2014 – 2018 рр., грн.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Швеція	1617280,2	3028903,3	4751767,0	5535858,8	7588094,5	1,87	1,57	1,17	1,37	4,69
Велика Британія	1031967,9	1627709,8	2995445,0	3311555,7	5016713,6	1,58	1,84	1,11	1,51	4,86
Німеччина	5129153,4	9285162,2	18033728,0	20695148,3	31096061,7	1,81	1,94	1,15	1,50	6,06
Австрія	1391111,0	2447578,4	3297144,5	3709938,4	7361208,0	1,76	1,35	1,13	1,98	5,29
Інші країни	2195773,2	3656333,3	6838521,8	8245690,7	11961962,9	1,67	1,87	1,21	1,45	5,45
Усього	11365285,7	20045686,9	35916606,2	41498192,0	63024040,8	1,76	1,79	1,16	1,52	5,55

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток Н

Динаміка показників ефективності експорту меблів ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від здійснення експортних операцій, грн.	8850148,0	16014499,3	29175059,2	33256651,1	51893995,2	7164351,3	13160560,0	4081591,8	18637344,1	43043847,2
Собівартість експортної продукції, грн.	6782753,4	11729019,3	22651516,0	28048659,5	36334307,3	4946265,9	10922496,7	5397143,5	8285647,8	29551553,9
Витрати при експорті, грн.	898782,7	1420982,4	2585047,9	3116886,3	4723914,5	522199,8	1164065,4	531838,4	1607028,2	3825131,8
Ефект експортної операції, грн.	1168611,9	2864497,6	3938495,4	2091105,3	10835773,5	1695885,7	1073997,8	-1847390,1	8744668,2	9667161,5
Коефіцієнт ефективності експорту	1,15	1,22	1,16	1,07	1,26	0,07	-0,06	-0,09	0,20	0,11

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Динаміка показників ефективності експорту будівельних матеріалів

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від здійснення експортних операцій, грн.	1491125,5	2852501,2	4679933,8	5710151,2	7991448,4	1361375,8	1827432,5	1030217,4	2281297,2	6500322,9
Собівартість експортної продукції, грн.	1020919,9	1874777,9	3068351,8	3839163,1	5388087,3	853858,0	1193573,9	770811,3	1548924,3	4367167,4
Витрати при експорті, грн.	125072,9	245879,0	311168,5	388187,1	662741,5	120806,1	65289,5	77018,6	274554,4	537668,6
Ефект експортної операції, грн.	345132,6	731844,3	1300413,5	1482801,1	1940619,5	386711,7	568569,2	182387,5	457818,5	1595486,9
Коефіцієнт ефективності експорту	1,30	1,35	1,38	1,35	1,32	0,04	0,04	-0,03	-0,03	0,02

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток П

Динаміка показників ефективності експорту фурнітури

ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від здійснення експортних операцій, грн.	369371,8	865973,7	1163698,0	1560332,0	1897023,6	496601,9	297724,4	396634,0	336691,6	1527651,8
Собівартість експортної продукції, грн.	290786,7	691282,9	919928,7	1231589,3	1514800,3	400496,2	228645,9	311660,6	283211,0	1224013,6
Витрати при експорті, тис. грн.	32339,0	76803,7	102222,5	162693,0	186472,3	44464,6	25418,8	60470,5	23779,3	154133,2
Ефект експортної операції, грн.	46246,0	97887,1	141546,8	166049,7	195751,0	51641,1	43659,7	24502,9	29701,3	149505,0
Коефіцієнт ефективності експорту	1,14	1,13	1,14	1,12	1,12	-0,02	0,01	-0,02	0,00	-0,03

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

**Динаміка показників ефективності експорту дров та брикетів
ТОВ «Ено Меблі Лтд» у 2014 – 2018 рр.**

Показник	Рік					Абсолютна зміна				
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017	2018/ 2014
Чистий дохід від здійснення експортних операцій, грн.	654640,5	312712,7	897915,2	971057,7	1241573,6	-341927,7	585202,4	73142,5	270515,9	586933,1
Собівартість експортної продукції, грн.	466409,3	229132,1	657440,6	702194,5	895697,8	-237277,2	428308,5	44754,0	193503,3	429288,5
Витрати при експорті, грн.	47630,9	22984,6	65753,3	70227,3	89775,8	-24646,3	42768,8	4473,9	19548,5	42144,9
Ефект експортної операції, грн.	140600,2	60596,0	174721,2	198635,9	256100,0	-80004,2	114125,2	23914,7	57464,1	115499,8
Коефіцієнт ефективності експорту	1,27	1,24	1,24	1,26	1,26	-0,03	0,00	0,02	0,00	-0,01

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток С

**Прогнозні показники ефективності експорту меблів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за незмінності підходів до міжнародної економічної діяльності**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	51893995,20	53969755,01	77480145,79	111232170,53	159687306,13	2075759,81	23510390,79	33752024,73	48455135,60
Собівартість експортної продукції, грн.	36334307,30	37569673,75	52908287,27	74509214,01	104929175,73	1235366,45	15338613,52	21600926,74	30419961,72
Витрати при експорті, грн.	4723914,50	4879803,68	6844659,99	9600667,04	13466382,23	155889,18	1964856,31	2756007,05	3865715,19
Ефект експортної операції, грн.	10835773,50	11520277,58	17727198,54	27122289,48	41291748,16	684504,08	6206920,96	9395090,94	14169458,69
Коефіцієнт ефективності експорту	1,26	1,27	1,30	1,32	1,35	0,01	0,03	0,03	0,03

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток Г

**Прогнозні показники ефективності експорту будівельних матеріалів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за незмінності підходів до міжнародної економічної діяльності**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	7991448,40	8151277,37	11449010,83	16080896,66	22586688,16	159828,97	3297733,46	4631885,83	6505791,50
Собівартість експортної продукції, грн.	5388087,30	5494771,43	7693805,87	10772904,66	15084273,86	106684,13	2199034,44	3079098,79	4311369,21
Витрати при експорті, грн.	662741,50	675910,17	947183,53	1327331,16	1860049,24	13168,67	271273,35	380147,63	532718,08
Ефект експортної операції, грн.	1940619,50	1980595,77	2808021,44	3980660,85	5642365,06	39976,27	827425,67	1172639,41	1661704,21
Коефіцієнт ефективності експорту	1,32	1,32	1,32	1,33	1,33	0,00	0,00	0,01	0,00

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток У

**Прогнозні показники ефективності експорту фурнітури ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за незмінності підходів до міжнародної економічної діяльності**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	1897023,60	1953934,31	2726460,46	3804419,93	5308571,76	56910,71	772526,15	1077959,47	1504151,83
Собівартість експортної продукції, грн.	1514800,30	1549640,71	2165520,56	3026171,99	4228875,53	34840,41	615879,85	860651,43	1202703,54
Витрати при експорті, грн.	186472,30	190761,16	272046,18	387967,47	553283,84	4288,86	81285,02	115921,29	165316,37
Ефект експортної операції, грн.	195751,00	213532,44	288893,71	390280,47	526412,39	17781,44	75361,27	101386,76	136131,92
Коефіцієнт ефективності експорту	1,12	1,12	1,12	1,11	1,11	0,00	0,00	-0,01	0,00

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток Ф

**Прогнозні показники ефективності експорту дров та брикетів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за незмінності підходів до міжнародної економічної діяльності**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	1241573,60	1257714,06	1433170,05	1633102,84	1860927,02	16140,46	175455,99	199932,79	227824,18
Собівартість експортної продукції, грн.	895697,80	906446,17	1035278,00	1182420,49	1350476,13	10748,37	128831,82	147142,49	168055,63
Витрати при експорті, грн.	89775,80	91571,32	104359,88	118934,46	135544,49	1795,52	12788,57	14574,58	16610,02
Ефект експортної операції, грн.	256100,00	259696,57	293532,17	331747,88	374906,41	3596,57	33835,60	38215,71	43158,53
Коефіцієнт ефективності експорту	1,26	1,26	1,26	1,25	1,25	0,00	0,00	-0,01	0,00

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток X

**Прогнозні показники ефективності експорту меблів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за умови реалізації наданих пропозицій**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Меблі старого асортименту									
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	51893995,20	80753015,86	79804550,17	115681457,35	166873234,90	28859020,66	-948465,70	35876907,18	51191777,55
Собівартість експортної продукції, грн.	36334307,30	55277017,10	53966453,01	75626852,22	107027759,24	18942709,80	-1310564,08	21660399,21	31400907,03
Витрати при експорті, грн.	4723914,50	7152598,70	6844659,99	9600667,04	13466382,23	2428684,20	-307938,71	2756007,05	3865715,19
Витрати на збут, грн.	0,00	0,00	1079329,06	1134402,78	1070277,59	0,00	1079329,06	55073,72	-64125,19
Ефект експортної операції, грн.	10835773,50	18323400,06	17914108,11	30453938,09	46379093,42	7487626,56	-409291,96	12539829,98	15925155,34
Коефіцієнт ефективності експорту	1,26	1,29	1,29	1,34	1,37	0,03	0,00	0,05	0,03
Нова колекція меблів									
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	-	-	40500,00	49000,00	58000,00	-	40500,00	8500,00	9000,00
Собівартість експортної продукції, грн.	-	-	30000,00	35000,00	40000,00	-	30000,00	5000,00	5000,00
Витрати при експорті, грн.	-	-	2430,00	2450,00	2610,00	-	2430,00	20,00	160,00
Витрати на збут, грн.	-	-	4500,00	3500,00	2000,00	-	4500,00	-1000,00	-1500,00
Ефект експортної операції, грн.	-	-	8070,00	11550,00	15390,00	-	8070,00	3480,00	3840,00
Коефіцієнт ефективності експорту	-	-	1,25	1,31	1,36	-	1,25	0,06	0,05
Меблі усього									
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	51893995,20	80753015,86	79845050,17	115730457,35	166931234,90	28859020,66	-907965,70	35885407,18	51200777,55
Собівартість експортної продукції, грн.	36334307,30	55277017,10	53996453,01	75661852,22	107067759,24	18942709,80	-1280564,08	21665399,21	31405907,03
Витрати при експорті, грн.	4723914,50	7152598,70	6847089,99	9603117,04	13468992,23	2428684,20	-305508,71	2756027,05	3865875,19
Витрати на збут, грн.			1083829,06	1137902,78	1072277,59	0,00	1083829,06	54073,72	-65625,19
Ефект експортної операції, грн.	10835773,50	18323400,06	17917678,11	30465488,09	46394483,42	7487626,56	-405721,96	12547809,98	15928995,34
Коефіцієнт ефективності експорту	1,26	1,29	1,29	1,34	1,37	0,03	0,00	0,05	0,03

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток Ц

**Прогнозні показники ефективності експорту будівельних матеріалів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за умови реалізації наданих пропозицій**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	7991448,40	8151277,37	11906971,26	16724132,53	23490155,69	159828,97	3755693,90	4817161,26	6766023,16
Собівартість експортної продукції, грн.	5388087,30	5494771,43	7924620,04	11096091,80	15536802,08	106684,13	2429848,61	3171471,75	4440710,28
Витрати при експорті, грн.	662741,50	675910,17	947183,53	1327331,16	1860049,24	13168,67	271273,35	380147,63	532718,08
Витрати на збут, грн.	0,00	0,00	79246,20	77672,64	77684,01	0,00	79246,20	-1573,56	11,37
Ефект експортної операції, грн.	1940619,60	1980595,77	2955921,49	4300709,57	6093304,37	39976,17	975325,73	1344788,08	1792594,79
Коефіцієнт ефективності експорту	1,32	1,32	1,33	1,34	1,34	0,00	0,01	0,01	0,01

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

**Прогнозні показники ефективності експорту фурнітури ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за умови реалізації наданих пропозицій**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	1897023,60	1953934,31	2808254,27	3918552,52	5467828,91	56910,71	854319,96	1110298,25	1549276,39
Собівартість експортної продукції, грн.	1514800,30	1549640,71	2165520,56	3026171,99	4228875,53	34840,41	615879,85	860651,43	1202703,54
Витрати при експорті, грн.	186472,30	190761,16	272046,18	387967,47	553283,84	4288,86	81285,02	115921,29	165316,37
Витрати на збут, грн.	0,00	0,00	86620,82	90785,16	84577,51	0,00	86620,82	4164,34	-6207,65
Ефект експортної операції, грн.	195751,00	213532,44	284066,70	504413,06	685669,54	17781,44	70534,26	220346,36	181256,47
Коефіцієнт ефективності експорту	1,12	1,12	1,11	1,12	1,12	0,01	-0,01	0,01	0,01

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

Додаток Ш

**Прогнозні показники ефективності експорту дров та брикетів ТОВ «ЕНО Меблі Лтд»
у 2020 – 2022 рр. за умови реалізації наданих пропозицій**

Показник	Факт	План	Прогноз			Абсолютна зміна			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від експортних операцій, грн.	1241573,60	1257714,06	1461833,45	1665764,89	1916754,83	16140,46	204119,39	203931,44	250989,94
Собівартість експортної продукції, грн.	895697,80	906446,17	1035278,00	1182420,49	1350476,13	10748,37	128831,82	147142,49	168055,63
Витрати при експорті, грн.	89775,80	91571,32	104359,88	118934,46	135544,49	1795,52	12788,57	14574,58	16610,02
Витрати на збут, грн.	0,00	0,00	41411,12	35472,61	27009,52	0,00	41411,12	-5938,51	-8463,09
Ефект експортної операції, грн.	256100,00	259696,57	280784,45	364409,94	430734,22	3596,57	21087,88	83625,49	66324,28
Коефіцієнт ефективності експорту	1,26	1,26	1,24	1,25	1,27	0,00	-0,02	0,01	0,02

Джерело: розраховано автором на основі даних підприємства

